12

І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
„Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 86. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 11-го ТРАВНЯ 1966 — 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 11, 1966 No. 86. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок 10-го травня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПІДТРИМУЄ ФРІМАНА, своро секретаря рільництва, який старається збільшити прибутки фармерів, але без збільшення інфляційного тиску на економіку. Джансон написав листа до голови Крайового Товариства Вирощувачів Пшениці Чарлза Аллена і твердив, що секретар рільництва Орвілл Фрімен є „фортецею сили рільничої Америки, консументів і двох президентів". Президент недавно зарядив збільшити посівну площу під пшеницю, щоб збільшити продукцію цієї культури та щоб збільшити одночасно і прибутки фармерів, які виявляли невдоволення з фармерської політики Уряду.

ВІДПЛИВ ДОЛЯРІВ НА ІНВЕСТИЦІЇ в чужих державах цього року малощо зменшиться в порівнянні з минулорічним роком, хоч Уряд закликав власників корпорацій добровільно зменшити свої вклади. 600 великих корпорацій подали свої звіти Департаментові Торгівлі, з яких виходить, що інвестиції за кордоном цього року зменшаться тільки на $100 мільйонів, хоч сподівався в грудні минулого року, що зменшення інвестицій повинно винести коло одного більйона долярів. Минулого року сума інвестицій закордоном винесла $3.2 більйона. Видатки на інвестиції становлять головну суму у відпливі долярів за кордон.

АСТРОНАВТ МОЖЕ БУТИ В КОСМОСІ необмежений час, — твердить полковник Френк Борман, який в грудні минулого року разом із полковником Джеймсом А. Лавеллом 206 разів облетіли Землю. Він твердить, що коли був в космосі, то відчував, що міг би там перебувати довчий час, якби тільки мав відповідну кабіну. „Я не бачу жадної причини, щоб не вірити в те, що ми могли б бути в космосі 6 місяців, або так довго, як цього буде треба, якби ми мали все до цього потрібне", — казав астронавт Борман, промовляючи на програмі Брітіш Бродкестінг Корпорейшен в Лондоні.

НІКСОН ПРОТИ РАСОВИХ КЛИЧІВ у виборчій кампанії республіканців. Промовляючи в Джексоні, Міссіссіпі, колишній кандидат на президента заявив, що немає місця на расові упередження в південних стейтах, тому республіканські кандидати цього року не повинні кандидувати на основі протинегритянських кличів. Ніксон сказав: „Я є проти якихнебудь расових обмежень в республіканській виборчій плятформі. Я буду поборювати „расовість" на Конвенції і в промовах, виголошуваних в яких-будь стейтах". Республіканці в стейті Міссіссіпі в 1964-му році прийняли були плятформу, яка „схвалювала расову сеґреґацію" як „абсолютно основну до гармонійних взаємин".

НЕ ВДАЛОСЯ ВРЯТУВАТИ ХВОРИХ НА ПІСТРЯКА за допомогою перещеплювання їм пістрякових клітин, щоб цим способом зробити їх відпорними проти цієї недуги. Роберт Ф. Аллен був хворий на пістряка і лікарі передбачали йому неминучу смерть. В такому самому стані був Гаррі Т. Гріффіт. Обидва вони погодилися на те, щоб їм перещепити пістрякові клітини з одного на одного, бо лікарі сподіваються, що це могло б їх вилікувати. Перещеплення відбулося, але обидва пацієнти не врятували собі життя. Подібні перещеплення рятували життя тваринам. Досі людям вони не допомагали. Лікарі гадають, що це перещеплення відбулося запізно, тому було безуспішне.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР АЛЕКСЄЙ КОСИҐІН ВІДЛЕТІВ з Москви до Каїро на 8-миденні відвідини в Єгипті (Об'єднаній Арабській Республіці). Це перша подорож Косиґіна за кордон, не рахуючи його подорожі до Індії і Пакістану, коли він їздив на похорон індійського прем'єра Ляла Багадур Шастрі. В товаристві Косиґіна є тепер міністер закордонних справ Андрей Громико і командант совєтської морської фльоти, адмірал Сергей Горшков.

БРИТІЙСЬКА КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА II І ЇЇ ЧОЛОВІК КНЯЗЬ ФИЛИП ЕДИНБУРЗЬКИЙ ПРИБУЛИ до Бельгії з офіційними відвідинами. Бельгійський король Бодуен і королева Фабіоля стрінули їх на летовищі під Брюсселем. У коротких привітальних промовах монархи висловили надію щодо тіснішої співпраці Британії і західньо-европейських континентальних держав. Ця візита пов'язана з новими заходами Британії щодо її участи в Европейській Економічній Спільноті.

ДО РУМУНІЇ МАЮТЬ ПРИБУТИ в найближчому часі, в цьому місяці, однаково генеральний секретар компартії СССР Леонід Брежнєв, як комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай. Не відомо, чи румунським комуністам, які грають ролю „невтральних" у спорі між Москвою і Пейпінґом, удалося переконати обох тих „товаришів", щоб вони „випадково" стрінулися на румунській території. Мабуть, відвідини одного прийдуть в кілька днів після другого.

У КОМУНІСТИЧНОМУ КИТАЇ „ВИЧИСТИЛИ" одного з провідних тамошніх публіцистів-ідеологів, партійних головачів, редактора Тенґ То. Він був ще недавно головним редактором найбільшого щоденника в Пейпінґу, „Дженмін Джіг Пао". Він був також головою Т-ва китайсько-совєтської приязни. В офіційному партійному комунікаті закидають тепер йому, що він „співав на ту саму нуту, що Хрущов", що є однозначне з найгіршим гріхом проти комно-китайського догматизму.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ШАРЛЬ ДЕ ҐОЛЛЬ СКЛАВ вінок на могилі Невідомого Вояка під Тріюмфальним Луком в Парижі у святкуванні 21-их роковин перемоги у другій світовій війні. Де Ґолль привітався і обмінявся кількома куртуазійними словами з головним командантом збройних сил НАТО генералом Лайменом Лемніцером та генеральним секретарем НАТО Манліо Брозіо. Як відомо, де Ґолль заповів виступлення французьких військ із збройної сили НАТО та зажадав, щоб усі чужі війська НАТО забрались геть з території Франції.

У ВІЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ У ЗАХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ ТЕОДОР СОРЕНЗЕН ГОСТРО КРИТИКУВАВ політику уряду Західньої Німеччини. Він радив одверто виректись амбіцій щодо власної атомової зброї, визнати східні кордони Німеччини на Одрі-Ніссі та припинити „нереальне переочування" Східньої Німеччини. Сорензен був дорадником президента Кеннеді. Свою критику він повторив у Гамбурґу й Мюнхені.

ПІВ МІЛЬЙОНА ПОЛЯКІВ ЗВЕЛИЧУВАЛИ У КРАКОВІ кардинала Стефана Вишинського, який в асисті 68 єпископів відправив Богослужбу в історичній церкві На Скалці, з нагоди 1.000-ліття християнства у Польщі.

ПРОГРАМА 26-ої КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 15 ТРАВНЯ 1966

від 10-ої год. перед пол. до 11-ої год. ночі
Реєстрація в Боллрум Еріє (мезанін).
10 год. ранку —
Служба Божа в українській православній катедрі св. Володимира при Н. Овклі Блвд і Кортез ст.
12.45 по пол. —
Заупокійний Молебень в українській католицькій катедрі св. Миколая.
3 год. по пол. —
Футбольні змагання „Левів" проти „Крил" на Гансон Парк Філд, Сентрал Евню і Фуллертон (передзмаг резервових дружин о год 1-ій по пол.).
6 год. вечора —
Концерт на пошану Івана Франка в Ґренд Боллрум готелю Шермана (мезанін).

ПОНЕДІЛОК, 16 ТРАВНЯ 1966

від 7-ої до 9-ої год. перед пол. —
Реєстрація в Боллрум Еріє (мезанін).
9-а год. перед пол. до 5 год. по пол. —
Пленарні наради в Ґренд Боллрум (мезанін).
7 год. вечора —
Поїздка до „Малої України" при Шикаґо Евню і Вестерн — оглядини української католицької катедри св. о. Миколая; оглядини української православної катедри св. Володимира; відвідини Українського Музею.

ВІВТОРОК, 17 ТРАВНЯ 1966

9 год. перед пол. до 5-ої год. по пол.
Пленарні наради в Ґренд Боллрум готелю Шерман.
8.30 веч. —
Нічна поїздка з оглядинами міста Шикаґо.

СЕРЕДА, 18 ТРАВНЯ 1966

9-а год. ранку до 4-ої год. по пол. —
Пленарні наради в Ґренд Боллрум (мезанін).
7 год. веч. —
Бенкет з розваговою програмою в Ґренд Боллрум (мезанін).
10 год. веч. —
Забава з танцями в Бернард Шов Рум (в нижньому лаббі).

ЧЕТВЕР, 19 ТРАВНЯ 1966

9 год. перед пол. до 5 год. по пол. —
Пленарні наради в Бол Табарін Рум (на 6 поверсі).

П'ЯТНИЦЯ, 20 ТРАВНЯ 1966

9-а год. перед пол. до 5-ої год по пол. —
Пленарні наради в Ґренд Боллрум (мезанін).

СУБОТА, 21 ТРАВНЯ 1966

від 9-ої год. перед пол. —
Пленарні наради в Ґренд Боллрум.

Про евентуальні вечірні наради поінформує предсідник Конвенції.

У членів Шикаґівського Конвенційного Комітету гості зможуть інформуватися ближче про такі імпрези, як обід — Сморґасборд й опера „Мадам Батерфляй" у понеділок; прогулянка автобусом — у вівторок; відвідини Редіо Брекфест Клабу Дона О'Ніла — в середу; оглядини Маріна Сити — в четвер.

Джансон в окремій Проклямації підкреслює заслуги 82-річного Трумана

Кензас Сиrі, Мізірурі. — „Ціле своє життя Гаррі С. Труман присвятив всеціло справі волі, миру і поліпшення життя своїх земляків. Його історичні рішення під час урядування на пості Призидента ЗДА від 1945 до 1952-го року зробили світ ліпшим і безпечнішим і то не тільки для мешканців цієї країни, але і для всієї людської маси". — Це слова з окремої проклямації, яку видав президент Джансон з приводу дня 82-их народин колишнього президента Гаррі С. Трумана.

В Кензас Сиrі відбулося прийняття в пошану Трумана, в якому взяли участь 400 осіб, найближчих приятелів колишнього президента та визначних осіб із урядових кол. Президент Джансон телефонував до Трумана, складаючи йому найсердечніші ґратуляції та хвалячи його осяги для цієї країни і для всього вільного світу. Складав телефонічно бажання президентові і головний суддя Найвищого Суду Ерл Воррен. Джансон заявив, що після 13-ох років від хвилі, коли Труман залишив Білий Дім, найкраще видко заслуги Трумана на пості президента ЗДА. Труман відповів президентові, що його рішення були справді великі й важливі, але він не може сказати, чи вони були й найліпшими, як їх назвав Президент Джансон. В Проклямації Джансон заявив, що і Сенат ЗДА, в якому довгі роки працював Труман, висловлює колишньому призедентові найщиріші бажання та признання за його важливі рішення. Сенат просив Джансона, щоб окремою Проклямацією підкреслив заслуги Трумана для ЗДА і всього вільного людства.

Біржа зареаґувала знижкою на вістку про зменшення автової продукції

Ню Йорк. — Біржа зареаґувала 9-го травня великою знижкою на цінні папери, коли довідалася про те, що вже друга велика автомобільна корпорація повідомила про зменшення продукції авт. При кінці минулого тижня Корпорація Дженерал Моторс була повідомила, що вона обмежує продукцію авт, а в понеділок 9-го травня це саме зробила друга найбільша автова фірма — Фордова Моторова Компанія. На біржі впали акції не тільки автомобільних компаній, але і численних інших корпорацій. Промислові акції впали на 16,03 пункту, або на 1.78 відсотка, до найнижчого стану від 12-го серпня 1965-го року. Подібна знижка акцій на біржі була після 22-го листопада 1963-го року, коли розійшлася вістка про вбивство президента Джана Ф. Кеннеді. Фордова Компанія повідомила, що вона обмежує продукцію авт в травні цього року на 18,000 возів в порівнянні з тим числом, яке плянувала давніше для цього місяця. Всі фабрики Форда будуть працювати, але зменшується число годин понад норму праці. Зменшення продукції настало тому, що в квітні цього року продано менше число авт, як передбачалося.

РОКОВИНИ ВОЄННОЇ ПЕРЕМОГИ У ПАРИЖІ

Французький президент Шарль де Ґолль приязно розмовляє з головним командантом збройних сил НАТО генералом Лайменом Лемніцером під час святкування роковин перемоги в останній світовій війні.

Секретар Раск обороняє американську політику у В'єтнамі

Вашингтон. — Державний секретар Дін Раск був об'єктом нових атак демократичних сенаторів — членів Сенатської Комісії закордонних зв'язків, що її очолює сенатор Фулбрайт, коли він виступав вчора перед цією комісією підчас прилюдного переданого телевізійними стаціями переслухання, щоб пояснювати вимогу американського уряду для ухвалення нового закону про призначення 3, 4 більйона долярів на закордонну допомогу. Головним опонентом секретаря Раска був демократичний сенатор з Ореґону Вейн Морс, який знову повторив свої обвинувачення в сторону американського уряду про „нелеґальність" американської діяльности в „брудній війні" у В'єтнамі. Він вимагав, щоб Комісія закордонних зв'язків перевела цілу серію телевізованих переслухань про леґальні аспекти становища ЗДА в Азії, заки продовжувати дальші обговорення нового закону про закордонну допомогу. Сенатор Морс заповідав, що виборці в найближчому листопаді відмовляться підтримувати уряд, якщо його політика у В'єтнамі не зміниться. Голова Комісії сенатор Фулбрайт підтримав вимогу сенатора Морса, але заявив, що справа повинна бути предметом екзекутивної наради, що пічнеться в четвер. Обидва сенатори, і Морс, і Фулбрайт вимагали від секретаря Раска пояснення до заяви провідника військового режиму у Сайґоні маршала Кі підчас останньої його пресової конференції про продовження його уряду ще впродовж наступного року. Сенатор Фулбрайт назвав маршала Кі „безвідповідальною людиною", яка постійно приносить клопоти. В обороні становища секретаря Раска виступив наймолодший член Комісії демократичний сенатор з Вайомінґу Ґейл МекҐі, якому голова Фулбрайт з іронією дякував за „цінні інструкції для нас". Секретаря Раска покликала Комісія сенатора Фулбрайта виснити дві засадничі справи американської політики у Південно-східній Азії. Секретар Раск вияснював становище американської політики у В'єтнамі, називаючи її „вітальною для нашої безпеки", як також вияснив леґальність становища ЗДА на цьому терені з уваги на міжнародне право.

Сенатор Морс опрокидував становище секретаря Раска, заявляючи, що знавці міжнародного права не поділяють його думки відносно леґальности американської акції в Південно-східній Азії.

Комуністичний Китай перевів новий ядровий вибух. — Чу Ен-лай погрожує „знищенням" Америки

Гонґ Конґ. — Комуністичний Китай подав офіційно до відома, що в понеділок 9-го травня о 4-ій год. по полудні (китайського часу) в західньому Китаї переведено експериментальний вибух водньородної енергії. Це вже третій ядровий вибух ядрової енергії в Комуністичному Китаї: перший відбувся 16-го жовтня 1964 р., другий 14-го травня 1965. За твердженням японської обсерваторії — після того понеділкового вибуху не відчуто особливо великого потрясення землі ані радіоактивного опаду, тому японські спеціялісти сумніваються, чи той останній вибух стосувався водневої бомби меґатонової сили. Один меґатон має вибухову силу одного мільйона тонн Т.Н.Т. Американська бомба, скинена на Наґасакі й Гірошіму мала силу 20.000 Т.Н.Т. Все ж, в негайних західніх коментарях стверджено, що китайські комуністи, мабуть, випередили французів у змаганні осягнути власну водневу бомбу. В широкому комуно-китайському комунікаті прославляється успіх того вибуху, як вислід з'єднаних зусиль „проводу, експертів і мас". Китайські комуністи твердять, що цей успіх стався у висліді технологічних і оборонних зусиль, ведених під проводом Мао Тсе-тунґа: його ім'я згадується чотирократно в тому комунікаті. Китайські комуністи запевняють, що вони „ніколи в ніяких обставинах" не вживуть першими атомову зброю. Очевидно, китайські комуністи використали нагоду, щоб знову лаятись проти Америки та її „атомового шантажу". Вони виправдують творення власної атомової бомби ніби тим, що ЗДА відмовились від конференції в справі заборони й знищення атомової зброї. Це суто - пропагандивний неправдивий викрут, бо — навпаки — Комуністичний Китай відмовився підписати атомовий договір і відмовився від участи в міжнародній конференції роззброєння.

Мабуть у зв'язку з тим ядровим вибухом — китайські комуністи оприлюднили інтерв'ю, що його дав прем'єр Чу Ен-лай пакістанському щоденникові ще 10-го квітня ц.р. Чу Ен-лай заявив тоді, що Пейпінґ не провокуватиме війни проти ЗДА, але коли б ЗДА накинули таку війну Пейпінґові — то він „знищить" Америку „без уваги на зброю, яку американці вживали б". Чу Ен-лай нахвалявся, що коли тепер 14 мільйонів південно - в'єтнамського народу дають собі раду з 200.000 американського війська, то 650 мільйонів китайців переможуть навіть десяти - мільйонову американську армію. Зрештою, твердив Чу Ен-лай — в отакій китайсько - американській війні „не буде кордонів між тими державами".

Президент Зах. Німеччини відкинув прохання про звільнення Б. Сташинського

Мюнхен. — Як повідомляє німецька преса, президент Західньої Німеччини, Гайнріх Любке, відкинув прохання про помилування кол. аґента КҐБ Богдана Сташинського, що в жовтні 1962 був у Карльсруге засуджений в розправі перед окружним трибуналом на 8 років тюрми за вбивство Лева Ребета в 1957 і Степана Бандери в 1959 року, обох у Мюнхені. Прохання про помилування, якевнесли адвокати - оборонці засудженого, пробувало доказувати, що Сташинський був тільки виконавцем наказів тодішнього шефа КҐБ і сьогоднішнього заступника прем'єра та члена президії КП СССР Александра Шелєпіна та що він сам втік до Зах. Берліну в 1961 році, зголосився у влади і сам визнав свою вину, до того ж в тюрмі поводився ввесь час зразково. Як пише тепер ця німецька преса, прокуратура у Карльсруге ставилася прихильно до прохань адвоката Сташинського, д-ра Зайделя, про звільнення його кол. клієнта і вважала, що саме тепер відповідний час зробити це. Пов'язували з тим і деякі політичні мотиви, які йшли рівнобіжно до початої в ЗДА політики відпруження у взаєминах з Совєтами. Пригадує ця ж преса, що й інтервенція міністерства закордонних справ Зах. Німеччини в Москві у справі здійснених нею вбивства на територі Німеччини, на яку настоював суд, відбулася щойно пів року після присуду, бо аж в квітні 1963 року, на диво не шляхом писаного демаршу, а формою усної ноти та мала дуже лагідну форму, — якраз зогляду на це відпруження. Найгостріше речення в цій т. зв. вербальній ноті звучало: „Уряд Зах. Німеччини просить уряд СССР поробити відповідні заходи, щоб такі події не повторилися", не забувши негайно після цього ж додати, що „міністерство закордонних справ використовує цю нагоду, щоб запевнити посольство СССР ще раз у своєму високому поважанні до нього". Такі були дальші позакулісові ходи, процесу Сташинського і на тому тлі відкинення прохання про помилування його президентом Г. Любке має теж свою політичну вимову...

Юліян Ревай переобраний на голову Централі ОУА „Самопоміч"

Ню Йорк. — В суботу, 30-го квітня ц. р. відбувся тут в Українському Нар. Домі З'їзд Делеґатів відділів ОУА „Самопоміч", у висліді нарад якого вибрано нову управу в складі: Ю. Ревай — голова і члени — Н. Андрусів, С. Бартко, Е. Бекметюк, І. Василишин, І. Винник, Ф. Колодій, Б. Ластовецький, М. Лисогір, Е. Лозинський, В. Нестерчук, В. Палідвор, Я. Петрик, М. Пінковський, Л. Пришляк, Р. Раковський, С. Спринський, Б. Стефанович, І. Скочиляс, М. Ценко. До Головної Контрольної Комісії обрані: І. Базилевський, В. Верещ, Т. Кульчицький, О. Наконечний, В. Тимцюрак. До Головного Суду: І. Базарко, Н. Василенко, Р. Гуглевич, В. Савчак, А. Соколишин, Б. Стадрух, М. Яремко.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА У КВІН КОЛЕДЖІ

Ню Йорк. — Український Студентський Кружок при Квінс Коледжі в Ню Йорку зорганізував свою першу виставку українського мистецтва. Виставка відбувається у бібліотеці від 3-го до 17-го травня і відкрита щоденно від 9-ої години ранку до 10:30 ввечері, а в суботу від 9-ої до 5-ої. Виставка відкрита для студентів і інших шкіл, а також для старшого громадянства. Виставкою займаються студенти Яра Кузьмич, Тамара Крижанівська, Марія Бринзяк та Петро Моген.

„ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР" — У ЛМКЛЮБІ В НЮ ЙОРКУ.

Ню Йорк. — З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 13 травня ц. р. відбудеться там доповідь артиски київського і харківського театрів, Наталії Пилипенко, на тему „Український театр". Початок о год. 8 вечора.

ОБРАЗИ ЗЕНОНА ОНИШКЕВИЧА НА 5-ІЙ ЕВНЮ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В ґалерії Лорда і Тейлора, на 8-му поверсі — одного з найелеґантніших в Ню Йорку департаментового дому при 5-ій Евню і 40 ву., виставлені 4 олійні образи Зенона Онишкевича: один портрет і три пейзажі, з Італії й Еспанії. Разом з ним беруть участь у цій виставці ще два артисти - малярі.

У МЮНХЕНІ ВИЙШЛА КНИЖКА ПОЕЗІЙ М. РИЛЬСЬКОГО

Мюнхен. — Тут вийшла друком, як перше видання Літературної Бібліотеки Українського Технічно - господарського Інституту збірка поезій померлого в 1964 році українського поета Максима Рильського під назвою „Вибране з творів". Вибір віршів зробив і вступну статтю написав ректор УТҐІ д-р Ростислав Єндик.

ДОПОВІДЬ ПРО УКРАЇНСЬКІ ВИДАННЯ У ПОЛЬЩІ

Ню Йорк. — Книгознавча Секція ім. Вол. Дорошенка при УВАН у ЗДА влаштовує в суботу 14-го травня ц.р. наукове засідання з доповіддю проф. Богдана Загайкевича п.н. „Десятиріччя української видавничої діяльности в Польщі". Доповідь буде ілюстрована виставкою видань за 1956-1966 роки. Засідання відбудеться о год. 6:30 вечора в залі УВАН при 206 Вест 100 вулиця у Ню Йорку.

ДОПОВІДЬ ПРО КАЛЕНДАРНІ СИСТЕМИ

Ню Йорк. — Історично-Філософічна Секція НТШ влаштовує в суботу, 14 травня ц. р. в годині 6-ій вечером, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — Наукову Конференцію, на якій д-р Ф. Мелешко виголосить доповідь на тему „Календарні системи та проєкти нового „вічного календаря." Доповідь є призначе-

МАЛЯРСЬКІ ПРАЦІ КЛИМА ТРОХИМЕНКА НА АМЕРИКАНСЬКІЙ ВИСТАВЦІ

Філядельфія. — У груповій малярській виставці, що відбувається, почавши з 1-го травня ц.р., в Коммюніті Арт Ґалері при 735 Фермавнт Евню у Філядельфії, бере участь із 8 своїми малярськими працями також відомий український маляр Клим Трохименко. Виставка триватиме до 22-го травня ц.р. і відкрита в суботи і в неділі від 2-ої до 5 по пол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Конвенція УНС

Уже за несповна тиждень, у найближчий понеділок 16-го травня ц. р., почнеться в готелі Шерман Гавз у Шикаго 26-та з черги Звичайна Конвенція Українського Народного Союзу.

Конвенції Українського Народного Союзу, які відбуваються щочотири роки, є найбільшим, найповнішим, найдовшим та найбільш рішальним і — треба додати — найкоштовнішим зібранням українців поза Україною. До участи в цій, 26-ій Конвенції УНС з гголошених та управнених 22 члени Головного Уряду — двоє в міжконвенційному часі померло — та 408 делегатів Відділів УНС практично з усіх місцевостей українського поселення в ЗДА і Канаді — від Атлантику до Пацифіку. Між делегатами заступлені практично всі українські віровизнаневі, політичні, культурні, регіональні та які ще тільки існують угруповання, як і всі професії та соціяльні прошарки. Немає і не може бути в наших обставинах повнішого і більш репрезентативного зібрання, як Конвенція УНСоюзу.

Немає також і більш відповідального зібрання, коли зважити, що учасники Конвенції УНС мають за свій обов'язок обмірковувати та вирішувати справи в імені тих 87,000 членів, що їх вибрали своїми репрезентантами, та рішати про долю і дальший розвиток організації, що має за собою 72 роки не тільки існування, але й неперервного активности і вкладу в організацію та розвиток Української Громади в ЗДА і Канаді, не згадуючи вже про 32 мільйони долярів закумульованого майна, що є власністю всіх членів.

Український Народний Союз веде свою працю в трьох ділянках: забезпеченево-організаційній, забезпеченево-фінансовій та видавничій. і ці ділянки будуть головним предметом звітів, дебат і ухвал Конвенції. Ці три ділянки практично та безпосередньо або посередньо охоплюють все наше життя, від виховання молодої ґенерації починаючи, а на „високій політиці", що проявляється у тісній праці і співпраці УНСоюзу з Українським Конгресовим Комітетом Америки і Комітетом Українців Канади, кінчаючи.

Мавши на увазі всі ці і багато інших факторів, цілком природнім і зрозумілим є найширше зацікавлення, що його викликають усі Конвенції УНСоюзу, а теперішня 26-та зокрема, серед українського громадянства не тільки в ЗДА і Канаді, але також в інших частинах вільного світу і, без сумніву, в Україні. Можна сміливо твердити, що впродовж найближчого тижня, починаючи від 16-го травня, очі й думки всього українського світу будуть звернені на Конвенцію УНС в Шикаго. Що більше, цій конвенції з не меншою увагою будуть приглядатись і за нею слідкувати також і приятелі та не-приятелі українського народу, його змагань і прагнень.

Конвенція, крім обговорення звітів, має вирішити багато важливих справ. Як найвища законодавча тіло цієї великої установи, вона перевірить, змінить чи доповнить під кутом змінених часу і потреб конституцію-статут УНСоюзу. Вона має встановити й вирішити напрямні праці на дальших чотири роки і вибрати Головний Екзекутивний Комітет, який ці постанови буде здійснювати, Головну Раду, яка буде в цьому дораджувати й допомагати, та Головну Контрольну Комісію, яка буде цю працю перевіряти. До найважливіших справ, що їх повинна ця Конвенція обміркувати й позитивно вирішити, належать — у нашій скромній оцінці — і справа об'єднання-злуки наших братсько-допомогових установ та справа дальшої розбудови важливого, щоб не казати рішального, в його праці і розвитку видавництва УНСоюзу.

У 72-літній історії Українського Народного Союзу його конвенції були справжніми межовими стовпами на шляху його розвитку. Такою великою й межовою подією буде, без сумніву, і теперішня 26-та Конвенція, якій кожний свідомий українець-патріот може бажати тільки якнайбільшого і найповнішого успіху.

Голосування муринів

3-го травня ц. р. у деяких південних стейтах Америки вперше відбулося голосування у правиборах, на вислід яких поважний вплив могли мати голоси муринів. Це були перші вибори, в яких практично мав проявитися закон з 1965 року, що в 5-ох південних стейтах скасував різні перепони, які унеможливлювали муринам участь у виборах. Муринські лідери рішили використати цю нагоду, щоб заманіфестувати політичну силу муринського населення, і заповідали прогру кандидатів з яскравим обличчям сеґреґаціоністів.

Однак, вийшло інакше. Стейт Алабама став наче пробним каменем політично-виборчої сили муринів. В тому стейті живе кругло півтора мільйона білих і кругло пів мільйона муринів у віці, що управнює до голосування. 57 тамошніх повітів мають більшість білого населення, 10 — більшість населення муринського. Центральний бій ішов довкола кандидатури пані Лорлін Воллес, дружини губернатора Джорджа Воллеса, якому стейтовий закон заборонив кандидувати знову на те становище. Воллес — один із найзавзятіших сеґреґаціоністів, і тому його дружина, одноцумець свого чоловіка, теоретично могла мати проти себе солідарно всіх муринів і всіх поступових білих. Голосуючих було 765.564 осіб. З того пані Воллес дістала 400.899 голосів, а решта розпорошилась аж між 9-ма іншими кандидатами Демократичної партії. Припускають, що голоси муринів пішли головно на кандидатуру Ричмонда Флаверса, який виявляв найбільшу прихильність рухові громадських свобод без уваги на расу. Однак Флаверс здобув теж не більше, як 142.716 голосів. До виборів пішла взагалі ледве половина зареєстрованих муринських виборців. Їхні голоси також були розпорошені. Внаслідку біл сеґреґаціоністи здобули блискучу перемогу в боротьбі не тільки за становище губернатора, але й на низовому рівні, у повітах, де з-посеред 50-ох муринських кандидатів на різні виборні становища тільки 6 кандидатів виграли правибори до стейтової леґіслятури.

Виявилось, що розрахунок на расову солідарність — фальшивий. Не існує в Америці єдиного муринського фронту, так само як не існує єдиного робітничого фронту. Американці, без уваги на расу, стан і віру, є індивідуалістами і голосують за власним переконанням і симпатіями, не рахуючись багато з закликами своїх лідерів. Слаба фреквенція голосуючих муринів доказала теж, що свідомість політичних прав і привілеїв не проникла ще до глибин муринського населення в Америці. Байдужість, вигідництво чи залякання все ще грають негативну ролю в емансипаційному муринському русі. На розпорошення муринських голосів впливає чимало й незгода всередині обох великих американських партій. Крім деяких південних стейтів і кількох міст — муринські вибориці не мають шансів бути поважним чинником у політичному житті ЗДА.

Д-р Михайла Данилюк

ЗАМІСТЬ СТАТТІ

I

Пригадують приятелі, що писати про національні і громадські справи, церкви, установи, політичні центри, Збручі та всякі інші речі — це все гарно, але ось іде конвенція УНСоюзу, і забути про таку подію було б гріхом. Воно то й правда, що це зовсім не легка справа. І дещо боязко. Ось постривайте...

Буде конвенція 72-літнього Союзу, який, не зважаючи на свій поважний вік, не старіється, і про це знатиме ввесь український світ. І про це будуть писати свої і чужі, бо не завважити найстаршої української установи, що її членство добігає до ста тисяч, не так то вже легко. Ну, і понад тридцять мільйонів долярів у придбаному добрі — це вже не така скромна справа, щоб її перевочити. Отже, писати будуть. Подумати лише про всі сили українського пера, які візьмуться писати про цю подію, а то й самі прибудуть на наради по, так би мовити, матеріяли із першого джерела.

А писати таки хочеться, ось — кортить. Не так про конвенцію, бо про неї чимало напишуть, а також не для хвальної еміґрації, бо вона, порядком вільної інформації, дістане до відома всі деталі цього відкритого з'їзду. Десь якесь інша, тихенька думка. Це — якби можна було...

II

Якби можна було написати, як хочете — статтю, листа чи звіт тим, що „там". Хтось з нас, навіть у третій ґенерації, не знає куди саме? Якби, отже, можна було б сотням тисяч дати якось знати, що поміж багатьма цікавими подіями життя трьох наших ґенерацій — ось іде делеґатський з'їзд найстаршої української організації у вільному світі. Якби спробувати, ось так в одному листі, написати? Чи мільярд і майже стотисячної громади у якийсь лист, статтю туди — на Україну? При найкращій охоті передових журналістичних сил — ні. Можна було б вирвати лише окремі жмутки подій, інформацій, можна було б відтворити лише якийсь подих проведеної роботи, сподівань і досягнень. Можна було б і такої спроби не брати поважно, але...

Іхала наша еміґрація під кінець минулого сторіччя і початком цього у заокеанські краї. Іхала з тісної сваби: в царській Росії звали її одною десятиною, на якій прикували козацького нащадка, в австрійській імперії звали її морґом поля, на якім посадили нащадків княжих ратників. Різниця не велика. Іхали за останні копійки і ґрейцарі, а то й у борґ. Засіяли собою територію від нюйоркської пристані і копалень Піттсбурщини аж до прерій Дакот і Саскачевану. Росли на долонях мозолі, а з ними — надії...

І не зґубились. У малописьменних, а то й неписьменних зродився здоровий ґін до організованого життя. Для себе, для своїх уже надали мозолясті руки. Хто не пригадує чудових народних домів, будинків „Просвіти", шкіл, церков, що виростали в Західній Україні на тих центах беззомельних і малописьменних „заробітчанських" еміґрантів? Ми навіть не знаємо чи, вийшовши з України, вони знали письмо своїх окупантів, чи скоро навчились мови нової країни поселення, але є чимало свідків, що вони на перших букварях, книжечках, перших річниках „Свободи" вчилися грамоти своїх предків...

Коли у болях і славі родилась своя держава, і коли Центральна Рада нової української республіки побивалась за поміччю — перші почули „закордонною допомогу" Президента М. Грушевського — був чек УНСоюзу. Справа не в мільйонах, яких тоді не було, справа у кольорі мозолів, бо вони пустили свою, національну фарбу. І вона залишилась. Хто з української громади міг би сьогодні припустити, що, скажімо, на котрійсь із наступних конвенцій УНСоюзу, якби відновилась українська держава — знайшовся хоч би один делеґат, який не голосував би за новий чек негайної допомоги?

Якби знайти такого хроніста, що підрахував би всі місячні, річні і всякі інші збори всіх відділів УНСоюзу за 72 роки — і якби підрахував, скільки разів на тих всіх зборах тисячі людей вимовили слово „Україна", скільки разів сказано про „народне добро" або „українську справу", або „допомогу нашому народові" і т. д. — така хроніка дорівнювала б записам Конгресу ЗДА в об'ємі 72-ох років. Чому б про таке не написати на Україну? Бо яскраво вибивається інша сторінка УНСоюзу, який, крім характеру братської організації забезпечення, може повне оправдання носити ім'я і українськой, і народної установи.

Мозолясті руки наших „заробітчан" справу почали, а хвиля за хвилею нових українських еміґрацій її доповняли і развивали. Мінялись правління, статути, формулярі, членські книжечки і форми грамот — а духу національної установи залишився таким самим. Десь із зібраних по відділах центів управи кожного року виділюють якісь суми „на народні цілі", десь не видно в хроніці ні одної ґоловнішої наради самої установи, щоб не виділено якоїсь допомоги на українські культурні, церковні, молодечі, громадські, політичні цілі. Взявши олівець в руки, можна прийти до простого висновку: УНСоюз, забезпечуючи своїх членів, як і всяка інша установа такого призначення в американському житті — має подібні прибутки, які, одначе, не йдуть в абстрактну касу установи, а таки повертаються в тій чи іншій формі в українську народну „кишеню", на національні потреби.

Хтось би з видавництва

ПРЕЗИДЕНТОВІ ДОРАДНИКИ

30-го квітня преса повідомила про те, що з-поміж дорадників Президента залишається ще зі старої гвардії тільки Білл Д. Мосрс, бо два інші дорогих найближчі співробітники Джордж Е. Ріді і Джек Дж. Валенті саме того дня повідомили, що в найближчому часі залишають працю в Білому Домі.

Мосрс прийшов на працю до Білого Дому історичного дня — 22-го листопада, коли і Джонсон; після вбивства президента Джана Ф. Кеннеді, із віце - президента став президентом. Мосрс дістає $30,000 річної платні, що декому виглядає на казково високу. Але при американських можливостях якраз це є однією з причин, чому дорадники Президента залишають працю в Білому Домі, бо за працю в приватних компаніях вони дістануть куди більшу грошову винагороду.

У 1964-му році, в січні, дорадниками Президента були: Банді — безпека цієї країни, Данґен — головний дорадник, Дженкінс — адміністраційні справи, Мосрс — законодатна програма, О'Брасн — зв'язковий із Конґресом, О'Даннелл — справа нових номінацій, Ріді — головний дорадник, Салінґер — преса, Соренсен — окремий дорадник і Валенті — загальний дорадник.

Тепер в Білому Домі працюють такі дорадники Джансона: виховання й освіта — Кейпер, плянування — Каліфано, номінації — Кінтнер, справи В'єтнаму — Комер, громадянські права і писання промов — Мекферсон, шеф штабу Президентської канцелярії — Мосрс, закордонна політика — Ростов, справа авдієнції в Білому Домі — Вотсон.

Валенті й Ріді залишають працю в Білому Домі. Коли вони відійдуть, число дорадників, які залишили працю в Білому Домі дійде до 13-ох.

Чому так діється? Чи тому, як запитує автор статті в „Ню Йорк Таймс" про президентських дорадників Джан Д. Помфрет, що „з президентом Джансоном тяжко співпрацювати" чи, може, з інших причин?

На основі аналізи Помпфрет приходить до висновку, що президентські дорадники залишають працю в Білому Домі з двох причин: бажають більше заробляти або переходять на такі становища, на яких зможуть працювати ціле життя.

І так, Джордж Банді, який працював для президентів Кеннеді і Джонсона, залишив становище в Білому Домі тому, що йому запропонували посаду голови Фордової Фундації. Валенті залишає Президента тому, що стає президентом Кінового Товариства Америки. Ці обидва становища не тільки краще оплачувані, але й підносять престиж тих осіб, що їх займають.

Президентові дорадники Ріді та Горас Басбі відійшли з Білого Дому, приваблені вищими платнями. Двох інших своїх співробітників Президент винагородив за довгу й сумлінну працю іншими постами: Лоренса О'Брасна наименував головним поштмайстром, а Лі С. Вайт — головою Федеральної Комісії в справах електричної енергії.

Треба підкреслити, що праця в Білому Домі при працьовитому, активному президенті дуже тяжка: дванадцятигодинний робітній і день, шестиденний трудовий тиждень, а ще до того кільках годин роботи в неділю. Тому деякі співробітники Білого Дому мусять занедбувати свої родини. Однак найбільше гнітить президентових дорадників велика відповідальність за їхню працю.

Один Президентів дорадник заявив: „Коли я помилюся в якійсь справі, що її реферую президентові, то можу спричинити йому великі прикрощі, бо про цю помилку заговорить преса на своїх перших сторінках".

Інший дорадник нарікав на те, що він перестав бути приватною людиною, коли почав працювати в Білому Домі, і мусів рахуватися з кожним своїм кроком і кожним словом.

На основі заяв співробітників Президента, як пише Помфрет, Джансон є добрим „босом", і вони розуміють, що він має повне право бути супроти них вимогливим і деколи гостро реаґувати на їх проґріхи. Проте, гнів Джансона не триває довго і він після того ніколи не дорікає за зроблену помилку.

Дорадники Президента знають, що праця їхня тимчасова, але вони знають також, що працюють не для Президента і не для себе, а для добра ЗДА. І це дає їм вдоволення.

„Свободи" міг колись підрахувати, скільки поза числами „Свободи" видано книжок, брошур, розвідок, календарів, творів красного письменства, підручників, наукових праць, дитячих видань в українській і англійській мовах? Це напевно вже само собою створило б окрему бібліотеку. За народні гроші — для служби народові. Від „Веселки", найліпшого у вільному світі дитячого періодику, до енциклопедії українознавства, першої у світі взагалі — це вже навіть не „пропаганда", мовляв, вписується у членство УНСоюзу, а таки культурна робота від мозолів на початку сторіччя починаючи і на першорядних інтелектуальних силах наших днях кінчаючи.

Чи хтось із хронікарів або членів управи УНСоюзу збере колись усі дані про всі акції Союзу на політичному полі в користь українського народу на Україні? Всі видання, засідання, конференції і т. д. в цій справі? Це не запит для реторики на конвенції, а просто — матеріял, багатий матеріял, щоб його можна було подати „туди", як уже „можна буде"...

III

У війні підраховують силу кількістю баґнетів, а в наших обставинах — кількістю зорганізованого активу. В УНСоюзі можна б рахувати управи відділів, а особливо їх секретарів на чолі із секретарем над секретарями. З цього, якби формувати частини, вийшло б зо два полки. Якби їх послати у вільну Україну, вони за три роки поставили б справу забезпечення так високо, як це є в Америці, а то й вище. Бо справа стояла б, згідно із їх вишколом, не тільки у забезпеченні комусь похорону, а спадкоємцям потіхи у формі якоїсь суми, а також у вкладі матеріяльних і духових здобутків для добра широкого загалу, народу.

Можна наголошувати різні сторінки всяких установ, а в тому числі УНСоюзу. Але — якби писати „туди", що може бути головнішим від тих моментів, які визначають нашу міцну форму організації на кожному відтинку, охороняють національне обличчя і затримують пульс національної справи у постійному битті? Політична, культурна і громадська діяльність — це не єдині причини із-за яких засновано УНСоюз, але це сьогодні такі прикмети, без яких УНСоюз не міг би обійтися. І, якщо це є цінним знати тут, то наскільки це було б цінним знати тим людям на Україні?

ЗЛЯКАЛИСЯ ВЛАСНОЇ ВІДВАГИ

Мюнхен. — Чи буде дискусійна зустріч між провідниками німецької соціял-демократії Західної Німеччини і комуністичними вождями совєтської зони, так званої Німецької Демократичної Республіки?

Пропозицію відбути таку дискусію дав голова совєтсько-німецьких комуністів Ульбріхт: мовляв, він хотів би вести переговори в загально-німецьких справах як „робітнича партія з робітничою".

Може це був недоуманий до краю маневр: Ульбріхт міг сподіватися, що соціял-демократи відмовляться від дискусії з комуністами, і тоді він заявив би:

„А я не казав? Вони бояться дискусії, бо почувають себе слабшими".

Але соціял - демократи прийняли комуністичну пропозицію, поставивши різні передумови, зокрема, щоб людність совєтської зони могла вільно читати, бачити і чути все, що говоритимуть соціял - демократичні промовці на дискусії в Хемниці, в Східній Німеччині. Те саме ґарантується комуністичним делеґатам в Західній Німеччині.

Ульбріхт умови прийняв, мусів прийняти, щоб не осоромитися перед цілим світом. Навіть московська „Правда" дала прихильну оцінку наміченої зустрічі німецьких соціял - демократів з комуністами.

Але після всього цього „дружнього наставлення" в міжчасі з'явилися ознаки, що розреклямовані дискусії не бажають ні партія совєтської зони, ні Москва. Бо саме під час переговорів представників партій соціял - демократичної і комуністичної про технічну підготову до дискусії почалася посилена стрілянина біля „муру ганьби", що в 1961 році розділив Берлін на вільну й поневолену частини: комуністична варта біля того муру вбиває німців, що пробують вирватися на волю, в західній Берлін.

Чи не хоче Ульбріхт і Москва цією кривавою тактикою зірвати дискусію з соціял - демократами? Коли вже дійшли в переговорах до згоди, щоб перша зустріч дискутантів відбулася в Хемниці 13 травня, то несподівано з східного Берліну прийшла пропозиція: відкласти дискусію на липень, мовляв, Ульбріхт хоче підождати до краєвих виборів у Північно - Райнській провінції Західної Німеччини, найбагатшій і найлюднішій.

Чи може Ульбріхт сподівається в тих виборах перемоги комуністів? Адже ж компартія в Західній Німеччині заборонена! Окрім того, Ульбріхт вимагає, щоб місцем дискусії на заході був не Ганновер, а Ессен.

Німецькі соціял - демократи бачать це крутійство компартії, але займають тверду позицію і вимагають додержання умовленого терміну.

Не знати, які нові перешкоди вигадає Ульбріхт разом з Москвою, щоб дискусію з соціял - демократами змарнувати. Бо Ульбріхтові та його московським патронам дискусія з соціял - демократами на рівних правах дуже невигідна.

Виявилося, що до Хемниці, де 13 травня мала відбутися перша зустріч соціялістів з комуністами, збирались приїхати з усіх областей совєтської зони тисячі німецьких робітників. Це була б маніфестація солідарності німецьких робітників з соціял - демократичною партією. Така маніфестація небажана ні Москві, ні Ульбріхтові. Тому, попри всі соціяльні слова комуністів, вони хочуть не допустити до дискусії з „соціял - зрадниками" і „соціял - фашистами", як називає соціялістів комуністична пропаганда.

Мабуть, таки Ульбріхт і його московські патрони злякалися дискусії з вільними партіями.

Також і Вільна Демократична Партія (Ліберали) Західної Німеччини звернулася до „Ліберальної партії" в совєтській зоні (є там також прибудівка при компартії) з пропозицією провести дискусію. Але й досі з східного Берліну немає відповіді на лист вільних демократів.

Мабуть її не буде. „Демократія — це дискусія", — писав чеський філософ Масарик. Диктаторам вільна дискусія непотрібна.

П. А.

НІЧОГО НЕ ВПАЛО З МОСКОВСЬКОГО СТОЛУ

В цьому році, як повідомляють київські часописи з 22 квітня, Москва присудила в галузі літератури та мистецтва п'ять ленінських премій. На першому місці серед нагороджених — московський мистець Сергей Герасимов — за серію картин „Земля російська".

Українські літератори та мистці не удостоїлись жадної премії.

СКРОМНА ВІДПРАВА

(1)

5-го травня ц.р. минуло 50 років з дня смерти о. Агапія Гончаренка. Нижче подаємо в перекладі Ф. Луцена статтю із „Гейвард Джорнел" з 12 травня 1916 року про похорон цього видатного українського політичного емі ранта

Редакція.

Як мала дитина, о. А. Гончаренко заснув вічним сном минулої п'ятниці у своїй бідрубно розташованій хатині в Гейвардських горах. Майже півстоліття цей визначний український політичний вигнанець жив із своєю дружиною в цій пустельній місцевості і був улюбленцем усіх, хто його знав, за його доброзичливість, щиру гостинність та допомогову ділність.

Гончаренко був дуже гордий тим, що виплекав різні види ярини та квітів. Смерть його дружини рік тому була великим ударом для нього, і він ніяк не міг перенести цієї втрати.

Життя о. А. Гончаренка

Отець Гончаренко, народжений в Україні, прожив 84 роки. Він залишив Україну майже 60 років тому, після опублікування ним статті, в якій домагався свободи для селян.

В 1857-му році він виїхав до Греції. Незабаром після того його запросили на російський військовий корабель. Там йому пред'явили акт оскарження і заарештували, щоб повернути в Росію. Переодягнений, він втік у Сан Франціско, де царські аґенти його ледве не вбили. Голова Гончаренка в той час була оцінена царським урядом на п'ять тисяч рублів.

В 1865-му році[2] Гончаренко прибув у Гейвард, шукаючи в горах безпеки від своїх ворогів.

Місяць тому о. Гончаренко повідомив про свою недугу довіреного приятеля і доброго дія Р. Ріда. Негайно запрошено для нього лікаря і сестру-доглядачку. Вони зробили все, що було в їхніх силах, щоб полегшити останні дні хворого.

Хвилюючий похорон

Понад верхів'ям шумливих зажурених сосон на диких узгір'ях Гейварду пролітали птахи з жалібними зойками, ніби відчуваючи сум відправи по тому, хто вмер. І справді, у монотонному шепоті панахиди немов уставали в уяві українські герої, які відійшли у вічність.

На подвір'ї під величезною сосною, яку о. Гончаренко привіз з Аляски і сам посадив тут п'ятдесят років тому, тілом, з тілом того, хто був політичним вигнанцем, хто був непримиренним ворогом російського царату. Померлий був убраний у ризу священика православної грецької церкви.

Довкола відкритої домовини згуртувалися фармери, які залишили свою працю на ріллі, а також і російські друзі небіжчика, серед них і нігілісти[3], які приятелювали з ним у Сан Франціско та Гейварді, його спадкоємці. Катафальк був накритий прекрасними вінками.

Похоронна відправа відбулася перед невеличкою хутірською типу хатиною, яка була домом для його майже пів сотні літ Отець В. Г. Джанстон, пастор Методистської Церкви у Гейварді і о. П. Глазко з Руської Пресвітеріянської Місії у Сан Франціско брали участь у відправі.

Політичного вигнанця поховано

З цього місця невеличкий похоронний гуртюк людей посувався поводі через високу гору до місця, що знося понад Гончаренків хутір, з якого можна бачити затоку.[5] Тут тіло славного вигнанця поховано на горбі, біля його вірної дружини, що попередила його своєю смертю рік тому.

Два звичайні тирамениі хрести, один побіч одного, з іменами священика та його дружини свідчать про місце їхнього спочинку. Пастор Джанстон коротенько розповів про життя о. Гончаренка, його працю, боротьбу за звільнення українського краю.

„Вплив писань цього священика в обороні волі і свободи, — сказав він, — відчуватиметься сотні літ. Гончаренко боровся за кращу долю не лише своїх людей, його праця була звернена також і на те, щоб поліпшити життя бідних клас усієї Европи."

„Хоч цей факт не є ще загальновідомий ані доказаний, — продовжував о. Джанстон, — Гончаренко був важливим чинником у розбудові цієї країни. Першорядно завдяки його порадам та заохоті З'єднані Держави Америки стали власником Аляски. Гончаренкові принципи щодо піднесення, вивищення гуманности у світі не умруть ніколи."

Геройчність Гончаренка у боротьбі з царським урядом була темою надгробної промови о. Глазка.

„Я бажав би, щоб кожна людина в Росії мала таку відвагу, яку мав Гончаренко, — сказав Глазко. — На жаль, мало-хто має відвагу протистати проти російського уряду так, як це зробив цей геройчний священик. Люди там змушені вірити у соціяльній і релігійні справи так, як велить їм уряд. Гончаренко був рідким винятком. Україна ще буде жити, щоб скористати з його прикладу."

[1] В оригіналі „руський".
[2] Має бути 1873-му році.
[3] Цього ніхто не доказав.
[4] о. А. Гончаренко нігілістом не був.
[5] о. А. Гончаренко, за словами пані Теклі Денис, порівнював затоку Сан Франціско з рідним Дніпром, а місто Сан Франціско — з Києвом, на Подолі.

(Далі буде)

Тут... [text partially]

хто був непримиренним ворогом ... (see above)

ЩЕ ЛИШЕ КІЛЬКА ДНІВ ВІДДІЛЯЄ НАС ВІД НАЙБІЛЬШОЇ ПОДІЇ: 26-ОЇ ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. ПОНАД 400 ДЕЛЕҐАТІВ 76,000 ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ РАДИТИМУТЬ НАД ДОБРОМ СОЮЗУ, УКРАЇНСЬКИХ СПІЛЬНОТ В ЗДА І КАНАДІ ТА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ. ВИЯВІМО СВОЮ ТУРБОТУ ЗА НАШЕ МАЙБУТНЄ НОВИМ ЗУСИЛЛЯМ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАПОВІТІВ НАШИХ ПОПЕРЕДНИКІВ: ОБ'ЄДНАТИ ВСІХ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ В РЯДАХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦІЄЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЗАМОРСЬКОЇ ТВЕРДИНІ!

ТРИБУНА У.Н.СОЮЗУ

Рік XIII. ТРАВЕНЬ 1966 Ч. 4 (115)

Степан Куропась

ПЕРЕД КОНВЕНЦІЄЮ

Конвенція УНСоюзу за плечима. Третій тиждень травня 1966-го року перейде до історії УНСоюзу, а тим і української громади в Америці, як і всі інші конвенції, яких досі було 25. Коли переглядати конвенційні звіти, протоколи і рішення Союзових Конвенцій, то треба ствердити, що зі звичайних зборів, якими були перші конвенції, витворилися в останніх десятках літ — конвенції зі всіма атрибутами конґресу. Кращали не лише делеґати і їх духовий рівень, кращали теж представники конвенцій і їх президії. Та найважнішою зміною, яку можна зауважити в конвенціях останніх літ, — це високий рівень програми, порядку нарад, дискусій і конвенційних ухвал та доручень.

26-та Конвенція в Шикаґо повинна бути ще кращою. Перегляд вибраних делеґатів, їх освіта, кваліфікації і досвід в громадській праці є запорукою, що конвенційні наради будуть на висоті. Щоб так дійсно було, треба відповідного конвенційного проводу, який вмів би не лише дбати про порядок дня, напрям дискусій, але й про кінцевий вислід тих дискусій. Треба буде переконати делеґатів, що не довгі балачки і повторювання справи, але речеві, конкретні думки впливають не лише на рівень нарад але й витворюють присмну душевну атмосферу. Як так станеться, тоді не треба нам буде нічних сесій, які томлять делеґатів, і не дають бажаних наслідків, бо людський ум не може працювати, коли є втомлений.

Конвенція УНСоюзу, — великий бизнес, великий конґрес чи парлямент. Українці в Америці і Европі будуть слідкувати за ходом наших нарад, і тому нам, союзівцям, треба представити себе у правдивому доброму світлі. Ми не лише асекураційна установа! Нам, як казав Шевченко, однаково, чи будемо ми жити в Україні, чи ні. Але нам не однаково, що там діється. Ми прийняли американське громадянство по волі чи по народженні, але ми не зреклися симпатій і любови до країни наших батьків, інакше ми не були б добрими громадянами Америки. Ми народна установа і здаємо собі справу з того, що ми говоримо і про що ми рішаємо. Тому в нарадах над асекураційними справами, а головно в нарадах для побільшення нашого людського капіталу, ми мусимо мати конкретні пляни, можливі до переведення. Тому теж при виборі делеґатів Екзекутива УНСоюзу перестеріґала і радила вибирати таких, що мають стаж в громаді і кваліфікації добрих союзівців. Ми всі добрі союзівці, але, як в кожній організації крім добрих членів є ще кращі і найкращі. Сподіваємося, що при такому стані, коли найкращі союзівці приїдуть на 26-ту Конвенцію до Шикаґо, ми зможемо винести ухвали в асекураційних справах, і в справах організаційного життя УНСоюзу та в справах для визволення України, яких не будемо соромитися.

До Шикаґо приїде вся „союзова еліта" не лише в ролі делеґатів, але й гостей з Америки і Канади. Плян праці, росту і життя УНСоюзу на дальших 4 роки буде нашим порядком нарад. Не сподіваємося похвал і кадила, а речевих дискусій і речевої критики і порад. Ми не були б демократичною організацією, якби на конвенції закривали все те, що нас болить, і все те, що потребує реформ.

Проєкти на конвенцію повинні бути опрацьовані і можливі до переведення в життя. Справа Окружних Комітетів, головних урядовців, Юкрейніен Віклі, Свободи і її напряму, — це справа конвенції. Справа злуки Союзів важна, але не нагла з нашого погляду і становища. Вона прийде з часом, але не механічно, а добровільним зговоренням!

Та наглою справою є справа „Малих Союзівок", культурних союзових центрів, домів, культурної комісії. Дуже наглою справою є справа союзової молоді. Її треба до УНСоюзу притягнути, створити для неї плятформу, дати їй зелене світло, а не ставити перешкоди. Відходять від нас найкращі одиниці з молоді. Відходять тому, що в союзових рядах на бачать активности і поля до попису. Таке поле в нас можна створити. На часі є творення „Клюбів молоді УНСоюзу", молоді „молодої", при відділах, Окружних Комітетах і т. п. Мусимо мати союзову молодь при собі, а не розпорошену.

Про такі і подібні речі мусимо все говорити. Будемо говорити про те й на конвенції в Шикаґо. На часі є конвенційні проєкти, які треба надсилати до „Свободи" або до Конвенційного Комітету в Шикаґо.

До побачення на 26-ій Конвенції!

БУТИ ДЕЛЕҐАТОМ — ЦЕ ТЕ САМЕ, ЩО БУТИ БУДІВНИЧИМ УНСОЮЗУ! 75 ДЕЛЕҐАТІВ ЗДОБУЛИ 60% КОНВЕНЦІЙНОЇ МЕТИ

В минулому Українського Народного Союзу бували всякі конвенційні роки. Бували добрі, бували й злі. Бували такі, що зменшували союзове членство але й бували такі, що його видатно збільшували. Коли делеґати, обрані на конвенцію, відкривали її зараз після свого вибору, тобто починали велику раду ще перед конвенцією, тоді УНСоюз тратив членство, бо поза радою, не ставало часу на працю. Коли ж делеґати закочували рукави й бралися до роботи, щоб наперед підготовити найважливіший й найтриваліший конвенційний успіх — зріст його членства, тоді УНСоюз ріс як на дріжджах й зустрічав конвенцію в найбільш оптимістичнім настрої.

Не треба бути ворожбитом, щоб уґадати, що цьогорічна конвенція належатиме до тих, які принесуть УНСоюзові великий успіх, і то ще до відкриття конвенції. Ось послухайте:

У січні ми придбали 331 члена. До них прийшло в лютому 369, в березні 612, а в квітні 500. Разом 1812 членів упродовж чотирьох місяців. Отож, до нашої скромної конвенційної мети ще треба тільки не цілих 200 членів. У часі, коли ці слова підуть до друку, матимемо їх уже в головній канцелярії, і далеко до конвенції осягнемо нашу мету!

Хто підготовив цьогорічний успіх? Підготовили його передусім самі делеґати. Коли ми оголошували вперше наш конвенційний клич: ВСІ ДЕЛЕҐАТИ ПРИДБАЮТЬ ПО 10 ЧЛЕНІВ, ЩОБ ЗДОБУТИ 2,000 ЧЛЕНІВ, тоді чимало сумнівалося, чи в такому короткому часі осягнемо намічену мету та чи делеґати візьмуться до праці. В першому списку делеґатів 2 квітня ц. р., які виконали свій конвенційний обов'язок впродовж перших трьох місяців ц. р. було тільки 18 делеґатів. Три тижні пізніше, 21 квітня ц. р. до першої вісімнадцятки заслужених союзівців прибуло нових 17, й так другий список уже охоплював разом 35 делеґатів. Сьогодні прибуло до них більше як удвоє стільки: 43 нових й на нашій, найбільш почесній, листі делеґатів, що вже збираються в дорогу до Шикаґо є вже 78 імен осіб, які виконали свій передконвенційний обов'язок.

Число невелике. Але коли зважити, що є ще кількадесять таких, яким бракує пару членів до своєї делеґатської десятки, то можна сподіватися, що до конвенції залишиться небагато таких, які ні виповнять свого обов'язку. До того ці 78 делеґатів, прізвища яких разом із знімками пишаються на сторінках цієї „Трибуни УНСоюзу", придбали понад дванадцять сотень членів, отже пересічно по 20 членів припадає на кожного з них. Це рівно 60% нашої конвенційної квоти! Отже, повні дві третини досі здобутих членів придбали лише 78 делеґатів. За це належиться їм велике признання і подяка. А тим делеґатам, які ще не вповні виконали своє зобов'язання 10 членів, або не доложили до цієї громадської суми ані одного власного гроша, нехай ця вістка про чужий труд і чужий успіх стане заохотою до власної, хоч і пізної активности. Адже хіба не буде на конвенції нікого, хто бажав би залишитися позаду і ділом, не словами, виявить свою відданість Батькові Союзові в його великий час — його чотирирічну конвенцію.

Окрема оповістка вміщена на іншому місці голосить, що треба працювати для УНСоюзу до останнього дня перед конвенцією. Що треба змагатися за те, щоб привезти на саму конвенцію щедрий дар для своєї громади, щоб ще на один крок, на одну-дві тисячі членів збагатити нашу установу, а з нею всю нашу зорганізовану громаду. Треба сподіватися, що в подорожній торбі делеґатів не забракне місця на декілька членських аплікацій, і що коли вполудне, поміж конвенційними сесіями, делеґати складатимуть привезені аплікації, не буде таких, які б не мали що скласти. А коли ввечері того самого, першого дня конвенції, відбудеться святочна роздача конвенційних відзнак тим, які взяли участь у конвенційнім змаганні за розбудову УНСоюзу, поміж відзначеними в обличчю сотень делеґатів і гостей, не забракне НІ ОДНОГО З ВАС, ПАНІ І ПАНОВЕ ДЕЛЕҐАТИ.

ЩАСЛИВОЇ ПОДОРОЖІ ДО КОНВЕНЦІЙНОГО ШИКАҐА! НЕХАЙ ВАМ ДОРОГУ ПЕРЕБІЖИТЬ УКРАЇНСЬКА ДІВЧИНА З ПОВНИМИ ВІДРАМИ — НА ЩАСТЯ ВАМ І НА ПОЖИТОК БАТЬКОВІ СОЮЗОВІ НА НОВЕ КОНВЕНЦІЙНЕ ЧОТИРИРІЧЧЯ!

Союзові урядовці на авдієнції в Кир Ярослава Ґабра

Представники УНС у Владики Ярослава. На фото —сидять (зліва): Гелен Олек, Владика Ярослав Ґабро, інж. Степан Куропась. Стоять (зліва): Іван Іванчук, проф. Мирон Куропась, монс. Вол. Паска, Микола Олек, Петро Пуцило.

Союзова делеґація в складі інж. Степана Куропася, Петра Пуцила, Івана Іванчука, Гелен Олек, Мирона Куропася і Миколи Олека була прийнята Преосв. Кир Ярославом Ґабром на спеціяльній авдієнції в неділю 24 квітня. Темою авдієнції була 26-та Конвенція УНСоюзу, в якій владика Єпархії св. Миколая возьме участь в асисті священиків катедрального храму. Монс. Паска канцлер і ген. вікарій дієцізії прийняв делеґацію дуже ввічливо і представив її Єпископові. Розмова на тему конвенції, росту УНСоюзу і його плянів для американської України були ведені в сердечному тоні, бо Владика знає добре Союз, є його членом, і тішиться, що Союз росте, бо це теж помагає зростові Його Єпархії. Монс. Паска відкрив 26-ту Конвенцію молитвою і привітом.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

ДЕЛЕҐАТИ, ЯКІ В КОНВЕНЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ ЗДОБУЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ

8 Василь Мандзій; 13 Павло Шевчук; 14 Михайло Отрок; 19 д-р Роман Голіят; 22 Гелен Олек; 25 Квітка М. Стецюк; 39 Іван Пиндус; 42 Петро Головачук

47 Анна Гарас; 48 Степан Івасечко; 53 Карло Сачко; 58 Іван Яковенко; 78 Іван Петрунцьо; 83 Степан Гавриш; 114 Микола Ткачук; 120 Волод. Рефт

127 Ілля Була; 131 Лев Боднар; 131 Микола Сенчишак; 147 Іван Заворський; 153 Іван Одежанський; 155 Михайло Фединишин; 161 Андрій Джула; 164 Іван Кудрич

170 Дмитро Дидик; 178 Петро Щерба; 194 Іван Василишин; 194 Ярослав Падох; 204 д-р Ол. Соколишин; 206 Лев Гардінк; 214 Омелян Твардовський; 220 Іван Мелнишин

221 Тарас Шпікула; 240 Андрій Стецяк; 257 Микола Новак; 268 Омелян Барилка; 271 Іван Чопко; 277 Евстахій Гомотюк; 281 Михайло Волошин; 283 Павло Пироганич

292 Петро Федик; 293 Марія Душник; 316 Волод. Гавриляк; 327 А. Копистянський; 341 Волод. Гірняк; 344 Тимко Бутрій; 346 Роман Чучкевич; 361 д-р Вас. Вишиваний

361 Іван Пригода; 362 Федір Петрик; 367 Василь Попович; 372 Йосиф Ярема; 379 Михайло Семків; 383 Осип Хома; 407 Василь Дідюк; 423 Михайло Ольшанський

423 Теодозій Носієвич; 427 Петро Диків; 432 Богдан Зорич; 440 Софія Куций; 445 Іван Геврик; 484 Волод. Запаранюк

Бракує знімок: Романа Шраменка (42); Тараса Сливінського (59); Володимира Борискевича-Бойд (94); Степана Мисака (104); Степана Шилкевича (116); Вінсента Ковби (217); Петра Ґута (220); Гелен Маґер (233); Мирона Сірого (281); Олекси Барни (286); Івана Ващука (292); о. Петра Мелеха (342); Осипа Гречки (349); Михайла Нича (397); Дмитра Попадинця (434) і Бронислави Мельник (434).

ДЕЛЕҐАТИ! ВИКОРИСТАЙТЕ ЩЕ ЦІ ОСТАННІ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ДНІ, ЩОБ ПРИВЕЗТИ УНСОЮЗОВІ КОНВЕНЦІЙНИЙ ПОДАРУНОК У ФОРМІ НОВИХ ЧЛЕНСЬКИХ АПЛІКАЦІЙ. ВВЕЧОРІ ПЕРШОГО ДНЯ КОНВЕНЦІЇ ВІДБУДЕТЬСЯ ВРОЧИСТІСТЬ ПЕРЕДАЧІ ПОЧЕСНИХ КОНВЕНЦІЙНИХ ВІДЗНАЧЕНЬ ЗА УСПІХИ В ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ.

ПРОЄКТИ І ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ 26-ОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Проєкти Філядельфійської Округи

В неділю, 24-го квітня відбулись у Філядельфії наради делеґатів на 26-ту Конвенцію УНС з округи Філядельфії й околиці. В нараді взяло участь понад сорок делеґатів. Проводив нарадами голова Окружної Ради Відділів п. Степан Гавриш, а головну доповідь про стан Союзу виголосив головний предсідник УНС п. Йосип Лисогір.

Присявні на нараді делеґати схвалили проєкти внесків і пропозицій від філядельфійської округи для розгляду 26-ою конвенцією. Ще в четвер 21-го квітня відбулась нарада Управи Окружної Ради Відділів Філядельфійської Округи і на цій нараді були обговорені пропозиції проєктів, що їх в головному подали секретар 430 відділу п. Йосип Бакай, голова 397 відділу мґр. Іван Скочиляс, секретар 158 Відділу інж. Іван Скіра, голова Окружної Ради п. Степан Гавриш і інші делеґати. Найповажнішу частину проєктів виготовив довголітній секретар 430 Відділу п. Бакай і нижче подаємо редакцію його проєктів для ширшого обзнайомлення делеґатів на 26-ту Конвенцію УНС, що почнеться 16-го травня в Шикаґо. Ось текст проєктів п. Йосипа Бакая:

Український Народний Союз своїм ростом дійшов вже до таких розмірів, які вимагають певних реформ в його структурі, статуті і технічній праці, щоби відповідали дальшому його ростові і вимогам часу.

І тому, ми делеґати філядельфійської Округи пропонуємо впровадження таких змін і доповнень статуту:

1. Окружні Ради:

а) Коли вже силою факту заіснували Окружні Ради, які виправдали себе, як необхідний і корисний чинник для координації праці відділів і тісного контакту Централі з тереном, домагаємось, щоби вони були включені до статуту, як правно існуюче тіло УНСоюзу.

б) Щоби в статуті, коли про це мова, були виразно означені компетенції Окружних Рад, та окремо опрацьований правильник їх діяння, згідно з означеними прерогативами в статуті.

2. Число делеґатів:

Дотеперішне число делеґатів повинно бути значно зменшене, по перше з огляду на великі витрати, а по друге, що це число створює за велике тіло.

З проголошеного в „Свободі" складу делеґатів, на 26-ту Конвенцію виходить, що на 284 відділів управнених до вибору делеґатів є 407 делеґатів. Пропорція цього числа є, як бачимо неспівмірна і нічим не оправдана, бо цих 284 відділів можна заступити зовсім вистачаючо такою самою кількістю делеґатів, а кошти 123-х делеґатів, які є понад число відділів, числячи пересічно лише по 200.00 долярів, то це є 24.600.00 долярів, виданих з Фондів Союзу, на зовсім непродуктивні цілі.

Заощаджені в цей спосіб гроші можна зужити на організаційну роботу, чи на інші пекучі потреби.

А маючи так зменшене число делеґатів, ми можемо відбувати Конвенції в своїх приміщеннях на Союзівці, при чому можна заощадити ще кількадесять тисяч долярів, які видаємо на коштовні готелі.

Коли є питання про ґалянтну репрезентацію нашої Конвенції перед американським світом, то уважаємо, що Союзівка зробить це багато краще, як якийнебудь готель.

І тому пропонуємо такий ключ до вибору делеґатів:

а) Відділи, що мають від 100 до 400 членів вибирають одного делеґата й одного заступника, з тим, що делеґат має стільки голосів, скільки сотень членів має відділ.

б) Відділи від 400 ди 800 членів вибирають двох делеґатів, з таким самим пирядком, як попередні.

в) Відділи, що мають понад 801 члена вибирають трьох делеґатів.

г) Малі відділи, що мають менше, як 100 членів, можуть і на далі злучуватись з іншими малими відділами.

3. Вибір Головних Радних:

Як до тепер, то не всі Округи були заступлені в Головній Раді, бо дотеперішня виборча система до цього не допускала і з цього приводу були все негодування, а то й огірчення, через брак пропорційної рівноправности, бо деякі Округи мали постійно по 2-х, 3-х, а той 4-х представників, а інші ані одного.

І це може й є причиною, що ті Округи не виявляли відповідної активности.

А далі зауважити треба, що дотеперішня система вибору радних на Конвенціях не дає можности доброї селекції, бо вибір радних є часто випадковий, подиктований особистими зв'язками кандидатів або залежний від всякої аґітації та самохвальби, скромні члени, які може найкраще надавалися б на становища, знаходяться звичайно в тіні.

А, що більше, витворились нездорові явища, як вибір близько спокревнених осіб, та звичайно без перерви тих самих, що перетворюється в якесь явище династичної спадковости, яке є далеке від свобідного демократичного вибору.

Ми уважаємо, що найкращими представниками в Головній Раді були б предсідники поодиноких Округ, або їх заступники, яких місцеві відділи знають найкраще, не тільки, як добрих союзових працівників в Окрузі, але й знають їх особисту вартість під кожним оглядом.

І тому пропонуємо, щоби кожночасний голова Округи входив автоматично в склад Головної Ради.

Це принесе велику користь для Союзу, бо це був би відповідний зв'язок зі всіми Округами, а далі, це витворило би змагання в Округах за становище голови Округи, а тим самим і пожвавлення праці.

В такому разі число головних радних повинно бути піднесене до такої кількости, скільки є Округ.

Пропонуємо рівнож, щоби виборчий привілей жінок, забезпечений статутом, скасувати, бо жінки мають рівні права з чоловіками і не має потреби забезпечувати їх квотою без уваги на кількість відданих на них голосів.

Коли справа вибору головних радних була б так наладнана, до вибору на Конвенції остали б лише члени Екзекутиви, Контрольної Комісії, та інших комісій, чи комітетів.

4. Суд, чи Трибунал УНСоюзу:

Суд УНСоюзу, який мав би розглядати скарги, чи розв'язувати спори, які заіснували б поміж Союзом, як таким, і членами, чи поміж урядовцями відділів, чи головними радними, повинен бути вибраний на Конвенції з невтральних осіб, які не мають жодного урядового мандату.

Цю функцію до тепер сповнювали члени Екзекутиви, але це є дивоглядом, бо не можна виконувати судейську владу, будучи в таких, чи інших спорах заінтересованими.

5. Назва відділів:

В статуті часто повторене слово підвладні Відділи. Це треба усунути, бо саме слово відділи вповні вистачає на окреслення цього поняття і є зовсім самозрозуміле. Врешті, коли не має надвладних, то й не може бути підвладних відділів.

6. Районізація і комасація відділів:

Це є може найбільше наболіла справа, яка створює хаос і дезорієнтацію в нашому суспільстві, бо коли на одній і тій самій вулиці є два, а той більше відділів і коли члени одного відділу мандрують платити вкладки з полудня міста на північ, а другі з півночі на полудне і так далі, то це нагадує роздріблення колись на наших рідних землях сільського господарства. Це є стан нездоровий. А що більше, коли в таких обставинах ведеться серед секретарів, чи організаторів нешляхетна конкуренція, а то й спори і незгода, то це в ніякому разі не підносить престижу нашої так вже поважної організації.

Тому пропонуємо, щоби в районах великих скупчень наших членів перевести з уряду районізацію, та комасацію малих і нежиттєздатних відділів.

7. Бюджет УНСоюзу:

Ми багато разів підносили справу, щоби фінансову господарку Союзу вести на основі бюджету. Ба навіть на останній Конвенції була винесена таке ухвала. Однак, як до нині такого бюджету немає. Знаємо тільки, що на річних зборах Головного Уряду була мова про бюджет, але його ніколи не подано до відома делеґатам.

Врешті, коли й був на зборах Головного Уряду бюджет на порядку дня, то його не повинні ухвалювати радні і Екзекутива, яка той бюджет укладає, але Конвенція, як єдино компетентна до таких ухвал.

І тому точка 11-денного порядку Конвенції, замість визначення висоти запорук і ухвалення платень членам Екзекутиви, заступити словами ухвалення бюджету.

8. Фінансові справи відділів.

Фонди відділів складаються, як відомо з 5, чи 10 центових датків від дорослих членів, які ніяк не вистачають на заспокоєння потреб відділів.

Наші відділи в розумінню суспільности є інституціями, яких не оминають ніякі збірки публічного характеру.

а) Відділи мусять в першу чергу давати членам допомогу в наглих випадках.

б) платити членську вкладку до Національноо Фонду УККА.

в) платити членську вкладку до Філії УККА.

г) платити членську вкладку до ЗУАДК-у.

б) платити членську вкладку до Окружної Ради.

е) а далі цілий ряд інших збірок, як інваліди, допомога залишенцям, сиротинці, колядники та ряд інших.

Від цього ми ніяк відмовитись не можемо, коли хочемо мати добре ім'я серед нашої суспільности.

В додатку приходять внутрішні, адміністраційні потреби відділу, на які звичайно вже нічого не остається. Секретарі змушені покривати ті видатки з власної кишені; на друкування карток упімнень, поштові оплати, висилки поліс і аплікацій, чеків дивіденди, пригадок Централі про сплачування позик, та ряд інших. Одним словом секретарі доплачують свої гроші на адміністраційні видатки.

Тому домагаємось, щоби:

а) винагородження секретарів було відповідно піднесене бодай до приблизної пропорції їх праці.

б) щоби всякі виплати, які випливають з урядування Централі, були покривані з бюджету Централі.

Інакше, може прийти час, що секретарі відмовляться від дальшої праці в таких обставинах.

9. Дивіденди:

Кожного року не тільки Союз, але й відділи мають велику роботу з чеками дивіденди, особливо відділи, бо їм приходиться роздати ті чеки. Члени, як відомо, рідко на місячні збори приходять і тому секретарі або мусять висилати чеки поштою або доручувати до хати.

Багато членів не бажають собі, щоби щороку давати їм чеки, але приписувати їх до посмертного фонду.

До цеї думки прилучуємось ми і тому пропонуємо, щоби чеків дивіденди не виставляти, а дописувати їх до посмертного фонду.

10. Резервовий Фонд УНСоюзу:

Тоді, коли на організаційну роботу та на поправу винагородження секретарів, і на фінансову піддержку Окружних Рад грошей немає, Централя нагромаджує надмірну кількість резервового фонду так, що в кінці й не знає, що з тим робити.

Тому пропонуємо розвантажити цей фонд до пропорційної висоти, здається не більше, як 10% посмертного фонду, а надвишку зужити, як вже згадано, на організаційну працю та полекші для членів.

Було б дуже вказане, щоби з цих фондів придбати Окружним Радам пристойні приміщення, які репрезентували б Союз назовні та творили б осідок координаційної праці відділів.

На закінчення дозволимо собі зауважити, щоби ограничити роз'їзди членів Екзекутиви на різні збори, часто й не пов'язані з діяльністю Союзу, бо це є непродуктивна витрата часу і грошей, а натомість доручити цю репрезентацію членам Контрольної Комісії, головним радним, а зокрема предсідникам Округ, які повинні з кожних таких репрезентацій складати писані звіти до Централі.

Члени Екзекутиви повинні виїзджати в терен лише в дуже важних і поважних справах.

До цих засадничих проєктів, що їх опрацював п. Йосип Бакай, долучили свої окремі проєкти ще інші делеґати. Секретар 158 Відділу інженер Іван Скіра пропонує увести скриньку побажань, як також підтримує зреферовану вже п. Бакаєм справу підвишки оплат для секретарів Відділів і підвишки дивіденд для Членів. Він вважає, що підвишка дивіденд і оплат для секретарів здобуде більшу популярність для нашого Союзу, який повинен стояти першим між всіма братськими союзами. Голова 397 Відділу п. Іван Скочиляс запропонував створення нових Комісій. Крім існуючої Культурної Комісії, що її треба перетворити і поповнити діячами культури, він пропонує створити постійну Статутову Комісію, яка має постійно дбати про те, щоб статут відповідав кожночасним вимогам. Потрібно на думку п. Скочиляса спеціяльних комісій, які допомагали би у праці головних урядовців, а саме Господарської Комісії, Організаційної Комісії, Дослідчої Комісії, що виробляла би пляни праці, і Статистичної Комісії. Голова Окружної Ради Філядельфійських Відділів Степан Гавриш підтримав проєкт секретаря 388-го Відділу пані Ефимії Воловняк, щоб давніх членів Союзу, що вже давно покрили висоту свойого забезпечення, звільнити з оплат, як також підтримав проєкт, щоб Окружні Ради і їхні функції були окреслені у статуті, разом із вимогою бюджету для них. Секретар 422 Відділу п. Тихон Тищук вніс побажання відносно „Свободи" в таких точках:

1). „Свобода", як орган УНС, має допомагати Централі і Відділам у приєднанні, збереженні та й вихованні в українському дусі членів, головно молоді.

2). „Свобода" мусить бути виразником думки української громади у ЗДА. Участь членів Головної Управи в Централі УККА і членів в Відділах цієї організації піднімає авторитет Союзу і її органу.

3). „Свобода" повинна поміщувати інформації про життя українців у всьому світі, але головну увагу повинна приділити справам американських і канадійських українців, бо вони творять підставову громаду членів УНС і читачів „Свободи".

4). „Свобода" повинна присвячувати найбільшу увагу конкретним справам.

5). „Свобода" повинна переводити часто розпити у формі запитників між читачами, щоб читачі могли висловитись про свій орган і поставити свої побажання до редакції.

Всі запроєктовані внески і побажання до 26-ої Конвенції збором філядельфійських делеґатів були передискутовані й одобрені й делеґати зобов'язались підтримувати ці проєкти під час нарад 26-ої Конвенції УНСоюзу в Шикаґо.

Нарада конвенційних делеґатів Рочестерської округи

Нарада вибраних делеґатів рочестерських відділів УНС відбулась в неділю 24-го квітня 1966 р. в домівці Українсько-Американського Клюбу.

В нараді брали участь відділи УНС, які будуть заступлені на Конвенції 14 делеґатами з 28 голосами.

Ці відділи об'єднують у своїх рядах 2,500 членів. У змаганнях організування нових членів наша громада завжди заступлена першунами, дехто з яких належить постійно до Клюбу Заслужених Союзовців. В організуванні членів визначались — Володимир Гавриляк, Василь Попович, Теодор Голод, Василь Гузар і Михайло Малинівський. Всі вони були відзначувані відповідними нагородами - відзнаками.

Між делеґатами, які вже виконали свій передконвенційний обов'язок, цебто приєднали 10 або більше нових членів, є Вол. Гавриляк і Вас. Попович. Інші стараються свій обов'язок незабаром виконати.

Нарадою делеґатів проводив голова рочестерської округи відділів УНС Василь Гуссар, а секретарювали Вол. Гавриляк і Катерина Федоришин. На початку нарад коротко обміркувано поїздку делеґатів на Конвенцію. У висліді дискусії і деяких інформацій, більшість делеґатів заявились виїхати на Конвенцію поїздом в неділю, 15 травня ц.р. Кількох делеґатів мусять з різних причин користуватись іншими засобами транспортації — дехто літаком, інші автом.

Обговорювання конвенційних справ забрало багато більше часу. Дискусію над тими справами почали Василь Гуссар і Володимир Гурянський. Брали участь в дискусії інші присутні делеґати або їх заступники: Іван Новак, Вол. Гавриляк, К. Шевчук, С. Гунька, К. Федоришин, С. Гошовська, М. Малинівський, Ю. Кушнір.

У висліді дискусії винесено ряд постанов-домагань.

Нарада рочестерських делеґатів просить Статутову Комісію і Конвенцію УНС взяти під увагу такі домагання:

(1) Старатись дати більші полегші (евентуально в формі збільшеної дивіденди) для тих довголітніх членів, що платять за свої грамоти вже 40-50 або більше років.

(2) Поширити виплати стипендій для молоді на ширші кола членства. Евентуально, як можливо, увести за додатковою доплатою стипендійні грамоти.

(3) Виплачувати допомоги з хворобового фонду справедливими вирішеннями і згідно з вимаганою потребою. Виплачування мінімальних сум для всіх прохаючих допомоги, як це часто практикується, не оправдує цілей цього фонду.

(4) Збільшити дивіденду від виплачених грамот.

(5) Заґарантувати статутом членству кажної округи відповідну репрезентацію у Головному Уряді. Подібно, як заґарантовано репрезентацію Канаді.

(6) Вибирати Конвенцією заступників секретаря і касира, які були б повноправними членами Головного Уряду і які у випадку смерти, резиґнації або усунення з уряду згаданих урядників, мали б право й обов'язок заняти їх місця і виконувати обов'язки до наступної конвенції.

(7) Зобов'язати Статутову Комісію оголосити в „Свободі" завчасу перед Конвенцією всі свої важливіші проєкти і пропозиції змін статуту, щоб делеґати мали відповідний час докладно їх перестудіювати і виробити собі свою власну опінію відносно них.

Всі ці постанови-домагання були прийняті делеґатами одноголосно.

З інших справ, порушених на нараді, делеґати вирішили постаратись в недалекій будуччині зробити спільну виставку історичних матеріялів і документів рочестерських відділів УНС.

В. Гавриляк

Монтреальська Окружна Рада Відділів УНСоюзу

В суботу, 30 квітня ц. р. в домі голови Монтреальської Окружної Ради Відділів УНСоюзу інж. Граба відбулися останні перед 26-тою Конвенцією УНС збори делеґатів нашої округи на цю конвенцію.

Збори відкрив і ними проводив гол. Окружної ради інж. Микола Граб, а секретарював секр. і містоголова Окр. Ради Дмитро Попадинець.

На вступі предсідник Зборів зазначив, що збори скликані для справ, які вимагають полагодження ще перед Конвенцією, а головно для перевірки намічених попередніми зборами, які відбулися 19 березня ц. р. напрямних діяння у праці поодиноких відділів, зокрема Окружної Ради. Представники Окр. Ради брали участь у Передконвенційній Конференції УНС у Торонті, яка відбулася в днях 2-3 ц. р. і на ній були пред'явлені пропозиції внесені і випрацьовані зборами Окр. Ради в дні 19 березня ц. р. Пропозиції ці, з огляду на відмінні від ЗДА канадійські умовини і вимоги являються дуже раціональними і реальними для піднесення престижу УНСоюзу на цьому терені і є вони обняті у 8 точках, які зреферував Д. Попадинець.

1. Назва: „Український Народний Союз" у мовах українській, англійській і французькій, з доданням Інк.

2. Збільшення членства Головного Уряду УНС з 5 на 7, в тому 1 урядуючий голова Канадійської Канцелярії.

3. Збільшення членства Конт. Комісії з 5 на 7, в тому 2 з Канади.

4. Залеґалізування Окружних Рад статутово.

5. Встановлення бюджету Окружних Рад.

6. Признання делеґатів на конвенції від Окр. Рад.

7. Збільшення членства Головної Ради з 14 на 19, в тому 3 жінки і 4 чл. Гол. Ради на Канаду

8. Заінкорпорування Укр. Народного Союзу в канадійському федеральному уряді, як установу для дії в Канаді.

Остання точка пропозиції є далекосяжна у наслідках тим, що це дало б можливість поширити дії УНС на країни Комонвелту: Англію із 40 тис. українців і Австралію із ок. 10 тис. українців, що піднесло б престиж одинокої і найсильнішої тепер української фінансової установи в світі, якою є УНС.

Конференція у Торонті одобрила ці пропозиції і вони внесені до Статутової Комісії 26-ої Конвенції УНС.

Окремо від Монтреальської Окружної Ради інж. Граб вніс пропозиції, щодо Конвенції, а саме щоб:

1. Вивісити прапори Канади побіч прапору українського і ЗДА (на будинку готелю, у залі конв., у залі бенкетовій).

2. Відспівати гимн Канади, разом з українським і ЗДА.

3. Схвалити участь УНС у світовій виставці „ЕКСПО 67", яка буде у Монтреалі у наступному році.

Відносно т. 3-ої тих пропозицій інж. Граб звернувся до посадника м. Монтреалу і у відповідь посадник Драпо письмом з квітня ц. р. запросив УНС відвідати виставку.

Присутні делеґати на Конвенцію заявилися також за модернізацією організаційної праці УНС, що запевнить УНСоюзові дальший ріст.

Збори встановили, що Округа, друга в Канаді щодо величини і діяльности, повинна мати 2 кандидати до Головного Уряду УНС

Бр. Мельник
прес. реф. Окр. Ради.

Проєкти на 26-ту Конвенцію УНСоюзу від 361-го Відділу

1) Пропонуємо 4-місячну знижку річної вкладки для всіх старших членів і членкинь, що є на старечій пенсії, не зменшуючи їхньої дивіденди.

2) Пропонуємо піднести висоту позичок на 1 - 2 родинні доми з дотеперішніх 50% до 80% вартости дому.

3) Пропонуємо, щоб з Народного Фонду дати стипендійний Фонд УНСоюзу для нашої Союзової Молоді-студентів вищих шкіл, які в потребі могли б дістати позичку без відсотків на продовження студій з цього фонду. Відсотки починалися б 6 місяців по закінченні науки. Наш клич заохотити та помогти нашій молоді — масово осягнути високу освіту.

4) Пропонуємо створити при Стипендійному Фонді УНСоюзу інформативну Комісію, яка б подавала інформації нашій молоді про вищі школи, стипендії та взагалі дбала про те, щоб якнайбільше число української молоді закінчали високу освіту.

5) Пропонуємо приступити до зорганізування дому для старших. Уважаємо, що найкращий клімат і місце було б у Маямі — на Флорида. Там є досить дешеве життя і гарний клімат. Дім коштував би не більше як 1/4 ціни кошту в Ню Йорку.

6) Перенести головну кватиру УНСоюзу з Ню Джерзі до міста Ню Йорку, що вже було ухвалене на попередних 3-ох Конвенціях. Просимо виконати Конвенційні ухвали.

7) Більше цікавитися молодечими організаціями та дати їм більше можности виявити себе на сторінках „Свободи" та "Ukrainian Weekly".

Василь Вишиваний предсідник, Петро Кучма фінансовий секретар.

Проєкт 235-го Відділу УНСоюзу

На домагання старших і довголітніх членів 235 відділу УНС ми нижче підписані звертаємося з проханням, щоб на 26 Конвенції УНС взяти під розгляд таку справу, а саме: Всім членам, яким минуло, чи мине 70 літ, або, тим які є членами довше як 50 літ, підвищити дивіденду, або звільнити їх від плачення вкладок. Цю пропозицію ми піддержуєм тому, що ці члени, про яких тут згадується, були основниками цієї Великої Установи, якою є Український Нар. Союз. Віримо, що ця справа буде розглянена, та передана тим чинникам, що займаються подібними справами.

З цієї нагоди, ми урядники 235 від. в Россфорд, Огайо, передаєм усім делеґаткам і делеґатам щирі побажання, успіхів.

Управа 235 відділу УНС.
В. Мельник — Предсід.
Іван Андриць — Касир
Михайло Бобер — сек.

Проєкти 336-го Відділу в Клівленді, Огайо УНСоюзу

Члени Тов. „Сокіл" Від. 336 УНСоюсу дають такі проєкти на 26-у Конвенцію УНСоюзу, що відбудеться 16-го травня.

1. Щоби головні делеґатки і делеґати УНС взяли під увагу справу опікунчого дому для старших і немічних членів, яких з кожним роком маємо більше. Головна Управа повинна порозумітись з іншими організаціями і провірити стейтові права і дати делеґатам на Конвенції до відома. Такий опікунчий дім для наших людей конечно потрібний, бо інші народи мають, тільки ми українці не маємо такого дому і наші люди мусять тулитись по чужих опікуньчих домах. Скільки то наших грошей іде в чужі руки.

2. Члени пропонують, щоби привести до злуки обох Союзів Робітничого і Народнього і зробити на одній оселі відпочинок молоді, а на другій опікунчий дім для старших.

3. Пропонуємо, щоби дати полекші для старших членів по 70 роках, замість давати їм дивіденду, звільнити їх від плачення вкладок.

4. Пропонуємо, щоби Управа остала та сама і далі, тільки треба додати точку статута і вибрати доброго заступника касира.

Гр. Кісіль
делеґат 336 Відділу

Проєкт 127 Відділу на 26-ту Конвенцію

На зборах 127-го Відділу дня 20-го лютого ц. р. деякі члени домагались, щоб тих повноправних членів, які мають доживотні поліси, значить на ціле життя, а вже платять 55 або 60 років, увільнити від плачення вкладок, бо вони кажуть, що вони вже свої поліси давно виплатили. Просимо цю точку вставити в проєктову програму.

Марія Гарвус — секретар

Пропозиція на 26-ту Конвенцію УНС

Як двократний делегат на Конвенції УНС та голова Контрольної Комісії 204 Відділу УНС ім. о. Агапія Гончаренка в Ню Йорку, подаю на схвалення конвенцією наступну пропозицію: Пропоную Утворення у Головній Канцелярії УНС Центрального Архіву Видань, Грамот, Знимок, Прапорів, Відзнак і всього, що зв'язане з понад 70-річною діяльністю УНС та його вкладом в історію Американської України. Цю пропозицію схвалено на засіданні управи Окружного Комітету Відділів УНС Ню Йорку та околиці, дня 25. березня 1966 р., та на зборах делегатів і членів управ тих Відділів дня 13. квітня 1966 р., як теж на Передконвенційній нараді Делегатів на 26-у Конвенцію УНС ню-йорської та ґудсонської округ 29. квітня 1966 р.

д-р Олександер Соколишин

З листування зі секретарями Відділів УНС

„ПІДГОТОВЛЯЮ МОЛОДОГО СЕКРЕТАРЯ"

Заслужений і дуже активний секретар 14 Відділу УНСоюзу в Нюарку, п. Михайло Отрок, який постійно дбає про доплив членів і якнайкраще обслуговування членів свого відділу, не забуває також про потребу підшукувати нових співробітників для співпраці та для розбудови свого відділу. В останньому листі він пише таке: „Я тепер підготовляю молодого секретаря, який має багато знання в життьовому забезпеченні і кінчив університет. Він має охоту поїхати зі мною, щоб познайомитися з гленами відділу, а також, щоб познайомитися з людьми нашої громади. Він готовий допомогти в організуванні нових членів, але скорше хоче побачити спосіб, якого я уживаю, записуючи членів до УНСоюзу. Я колись ще поговорю з Вами в цій справі".

Слід подякувати секретареві Отрокові про таку дбайливість за нових співпрацівників на союзовій ниві. Треба поставити його заходи як приклад для інших секретарів УНСоюзу. Ніяка велика організація не стоїть силами одної людини. Багато наших відділів має тільки одного активного члена, тобто секретаря. Це не добре! Треба, щоб у кождому відділі був цілий гурт здібних, працьовитих людей, які б вели союзову працю спільно, а не скидали її на плечі одного секретаря.

Проєкт змін і поправок статуту УНС від секретаря 106-го Відділу Григорія Дацкова в Шикаго

1) На м. Шикаго у стейті Іллиной вистачає 4 урядники, які входили б у склад Екзекутиви УНСоюзу. 3-ох головних урядників, як Предсідник УНС, секретар фінансовий і касир та головний секретар, які можуть занимати пости в УНСоюзі протягом довшого часу їхнього досвіду в асекураційнім бизнесі, решти урядовців, що їх вибирає Конвенція УНСоюзу що 4 роки, як заступник предсідника і заступниця предсідника, 5 контрольорів чи 12 радних, вибирати тільки на дві каденції по 4-ири роки. На третю каденцію даному урядовцеві не вільно більше кандидувати, за вийнятком 3-ьох членів головного уряду УНС. Так щоби це виглядало по демократичному та по республикански, а не по цісарськи чи королівськи, де уряд переходить з роду в рід, тому така пропозиція має бути вставлена до статуту через Статутову Комісію, та предложена на 26-ій Конвенції УНСоюзу для ухвали всіма делеґатами.

2) Ті урядовці, що їх вибирає Конвенція що 4-ри роки, мають бути вибрані на місці, в їх містах і стейтах, а тоді вони мають бути представлені для одобрення і вибору на конвенції. У нас це існує і практикується: Брат на брата, кум на кума, або і сам на себе. Я пропоную з Шикаго і зі стейту Іллиной вибрати 4-ох урядовців, а це заступника предсідника, одного контрольора, та 2-ох радних, одного мужчину і одну жінку.

3) Головний Уряд має подати Статутовій Комісії до переглянення і одобрення до поправки статуту отсю Пропозицію щодо тих 20-літніх вповні виплачених грамот — пейд-ап —, щоби такі грамоти завжди висилати до УНС до потвердження, що вони є вже виплачені. Вистарчальним є долучити ствердження у формі посвідки до тої грамоти, що вона є вповні виплачена протягом 20-ох років. Головний секретар пришле таку посвідку до Відділового секретаря. Секретар відішле до члена, а член або його родина має долучити її до тої грамоти на знак, що вона є вже виплачена. Не так, як до цього часу практикувалося, що Гол. секретар УНСоюзу пише листа, і вкладає маленьку посвідку з написом: прошу прислати нам грамоту члена. Секретар мусить написати листа до того члена, щоби приніс або прислав поштою грамоту. Це забирає часами і місяць часу. Коли секретар отримає тоту грамоту, мусить вложити у коверту і дати 10 центів на почт. оплату, та вислати до Головної Канцелярії УНСоюзу. Головний секретар прибиває печатку на потвердження, що грамота є виплачена протягом 20-ох років, а тоді Головний секретар знову мусить таку грамоту вложити у коверту, дати 10 центів на оплату. Відтак відсилає до Відділових секретарів, а Відділовий секретар мусить знову цю грамоту вкладати до коверти, давати 10-центову марку на оплату, та відсилати назад до члена. Отже така пересилка тих грамот коштує УНСоюз: 2 конверти по 2 центи, і поштові оплати, центів, оплата листа з грамотою 10 центів, разом 17 центів, а відділовий секретар мусить уживати 2 конверти — 2центе, і поштові оплати, 5 центів, 10 і знову 10 центів, разом 27 центів. Тоді такий член уже не платить жадних 10 центів на видатки, а відділовий секретар мусить уживати з Відділової Каси за таку грамоту 27 центів.

4) Щодо тих членів дивіденди від тих грамот 20 літ „пейд-уп", що їх УНСоюзу почав видавати, а саме від 500 долярів — 0.90 центів, від 1000 дол. 1,80 дол. річно, то такі чеки УНСоюз має і повинен висилати безпосередно до члена. УНСоюз має кожного члена, що платив 20 років, як ось за 30-літнього члена, що платив по 2,83 дол. місячно, а річно по 33.96 дол. Вплати такого члена за 20 років по 33.96 дол. (не додаю жодних других оплат чи за „Свободу" 65 центів чи на другі фонди по 15 центів) — то за 20 років УНСоюз має 679.20 дол., а від тих грошей УНС побирав і побирає дальше найменше 4%. УНСоюз має від 679,20 дол. 27.16 долярів проценту, а Відділ за такого члена, що пройшов на повне 20-літнє забезпечення не має ані одного цента зиску та й мусить ще за таких членів поносити видатки, а секретар має сидіти годинами, шукати адреси тих членів, купувати конверти, адресувати, наліплювати 5 центові марки на оплату. Пропоную поправку у статуті, що УНСоюз буде такі чеки з тих дивідендів по 90 ц. і по 1,80 дол. висилати до члена. Як буде забагато для Вас клопоту, зробіть так, як другі асекураційні компанії роблять. По смерті такого члена вони доераховують відсоток повної суми, на яку суму той померлий був забезпечений.

5) Я стою в обороні жінок-членкинь, якщо йде про допомогу з запомогового фонду. Чому Головний Уряд трактує жінок з пониженням? Мужчинам дають запомогу по 35 дол. або і по 40 долярів, а жінкам хворим тільки по 25 дол. Чейже жінки платять до запомогового фонду ту саму вкладку 8 центів, немає різниці чи мужчина чи жінка є убезпечена на суму 500 дол. чи 1,000 долярів. Мужчина є членом 10 до 14 років, як хворів то УНСоюз уділив йому 40 долярів. Розуміється, що такі члени є вже на пенсії і в УНС мають обезпечення в клясі В на дол. 500., а жінка, що є членом УНС уже 37 років в клясі Т на 1,000 дол. то її уділено лише 25 долярів. То є кривда для таких членів, що є членами більше як 35 чи навіть 40 років і платять ті самі фонди що і мужчина 8 центів місячно. Після мого розуміння, якщо дасте мужчинам по 5 дол. більше, з 35 дол. до 40 дол., то чому жінкам не підвищити так само на 5 дол. з 25 на 30 дол.?

6) Забезпечення в клясі Е 20 дол. 1,000 уважаю дещо пересоленим. Факти: член літ 39 в клясі Е 20 платить без других фондів (65 центів і 15 центів) бо є уже членом у другім відділі, де платить фонди. Йому почислено річну вкладку 51,16 дол. а за жінку 36 літ Е 20 1,000 дол. почислено її 50.00 річної вкладки. Як то можливо стільки платити до кляси Е 20-1,000 дол.? Такий член вплатить більше за 20 років бо суму 1,023,20, а отримає лише 1,000 дол. А де відсотки за 20 років що найменше 4% за 20 років, що для УНСоюзу лише за перший рік від суми 51.16 дол. приносить 2.04 дол., а за 20 років є 40.80 дол. Ви взяли з другої асекураційної компанії квоти ті самі від 1,000 дол. Е 20, що мають інші компанії, але Ви не взяли тої самої системи, що мають ті інші компанії. Вони мають постійних робітників аґентів, які побирають тижневу заплату, що найменше 85 дол., і 5% від сколєктованих грошей від заасекурованих членів, а УНСоюз дає секретарям винагороду за їх працю 6% від посмертного, бо за „Свободу" і другі фонди УНС не дає жодних процентів. Отже я пропоную, що УНС може зменшити в тій клясі Е 20 - 1,000 дол. так, щоби член не мав більше вплатити за 20 років як суму 960 дол., бо за таку вкладку як дотепер існує, то жадних нових членів не можна вписати, бо кожний обрахує і зараз дає відповідь: „Я більше там заплачу, як моя родина отримає як я помру."

7) Новий „Рейт-бук", що Ви його видали і що мав уже бути уживаний від 7. січня 1965 р., має зараз на початку помилку, бо не поставлено в ній суми обезпечення на 500 дол., а лише на 1,000 дол. Українці не є ще такі багаті, щоби брали асекурацію на більші суми як на 500 чи 1,000 дол.

Розподіл робити на половину від 1,000 дол. після нового „Рейт-бук" від віку 39 років з 49.56 дол. половина мала б бути 24.78 дол. але я знаю з мого досвіду, що вкладка піврічна має бути дещо вища, як показує розподіл з річної вкладки на піврічну, около 70 до 72 центів дорожча від річної вкладки. Такий член, що є уже заможніший, що міг би взяти більше як 1,000 дол. чи 2-3-4-5 тисяч мав би платити 237.80 дол. річно, то скаже: „Я положу до банку тай отримаю більше процентів як від УНСоюзу. Я на 5,000 за 20 років заплачу 20 років по 237.80 дол., то буде сума 4,756. Так на такі великі суми забезпечення можуть брати лише доктори або адвокати, що їм гроші приходять легко.

8) Акциденгові забезпечення — не мають ефекту і популярности, бо такі грамоти мають таку неприємну закраску, що говорить, що мусить буте в аксиденті забитий. Людині просто волося на голові стає як той колючий дріт, що фармери уживають на обгороду своєї фарми, як прочитає, що він має в аксиденті загинути. Є такі асекурації, але лише хто виїжджає літаком в дальшу дорогу (2 години і більше) беруть багату асекурацію. Є і другі такі асекурації на більші суми, але вони з тим получені автомобілі. Хто купує нове авто або уживане (морґедж на рік чи рік і пів або і 2 роки до сплати) то такі компанії змушують того покупця за те авто заплатити. Ось за що є получені 4 контракти: Від вогню, від крадежі, від ушкодження в аксиденті і лаєбіліті в одну чи в обі сторони по 10,000 долярів або й на 20.000 долярів, то такий чоловік заплатить около 145 дол. на рік тай має 4 параграфи вписані в ту одну полісу. А в УНСоюзі сказано, що аплікант має бути забитий в аксиденті, якщо хтось з родини мав би отримати тих 5,000 дол.

9) Нові грамоти, що зачинають іти в розбудову УНСоюзу — 5-річні і 10-річні — можуть здобути багато нових членів, якби Ви продовжили речинець з 65 років до 70 року життя. А то усі такі грамоти кінчаться на 65-ому році. Справа зрозуміла, що до даних кляс 5 років чи 10, як зазначено в новій Рейт-бук, можна приймати нових членів до тих 2-ох забезпечень тільки до 54-го року життя. Отже 5-річна поліса є важна до 59 років життя. Друга 10-ти річна до 64-го року життя. Так отже, як даний член помре між 54 роком до 64-го року, родина отримає суму, на яку той померлий себе забезпечив. Але як той член переживе тих 10 років, тоді все мусить утратити, що платив скажімо 10 років. Наприклад 54-річний член, обезпечений на суму 5,000 дол. і на 5-річний термін і платив би річну вкладку до УНСоюзу 97.95 дол., а за 5 років вплатив до УНСоюзу суму 489.75 долярів. А як в міжчасі помре, то є сказано, що такий член може взяти другу грамоту значить до Кляси В і на яку суму він може бути принятий до такої кляси. Я не гадаю, що не на більшу суму як 500 долярів, бо він тоді вже буде мати 60 років і скільки буде йому даний кредит з тих грошей, що той член вплатив за тих 5 років до УНСоюзу в сумі 489.75 дол. Добре було б це знати, бо це зробило би велику рекомендацію на вписання таких членів.

Гери Дацків, 51-річний член УНСоюзу і 27-річний Секретар 106-го Відділу УНСоюзу Братства Св. Николая в Шикаго, Ілл.

Проєкти на Конвенцію

Яко делеґат на 26-ту Конвенцію УНСоюзу хочу отсим заподати декілька своїх думок.

1. Ще на 24-ій Конвенції в Клівленді зоподав є два проєкти: побудови пам'ятника І. Мазепи на Союзівці й зорганізування мандрівної союзової англомовної бібліотеки про Україну. Перший проєкт вже зреалізований, але другий помимо, що я повторив його на 25-ій Конвенції в Ню Йорку — досі, нажаль, ще не зреалізований. Оба мої проєкти були приняті Конвенцією.

2. Із мого досвіду, як кількакратного вже делеґата, знаю, що початок Конвенції це зайва страта дорогоцінного часу, якого опісля бракує на важніші справи. Йдеться про вибір членів до різних конвенційних комісій. Пропоную, — щоби уникнути зайвої страти часу й вибрати відповідних людей, — щоби Головний Уряд вже тепер визначив кожній окрузі — відповідно до її членства — вибрати до кожної комісії відповідну скількість (пропорційно до свойого членства) кандидатів, у яких треба зробити листи й при їх помочі, вже з готових кандидатів, вибирати членів комісій. Це заощадить кілька годин дорогого часу й дасть змогу поставити відповідних людей на відповідні місця. Про це м. ін. я рівнож говорив на 25. Конвенції в Ню Йорку й Конвенція це одобрила.

3. В статуті УНСоюзу пропоную докладно очеркнути спосіб відбування відділових місячних зборів. Теперішній статут цього виразно не поменює, а бодай це є не надто ясним для деяких. Йдеться про те, щоб було виразно сказане, що збори мусять бути кожного місяця в тому самому дні, а в інші дні вони неважні.

А. Копистянський

Загальні збори 387-го Відділу Т-ва „Любов" у Виллиментик, Конн.

В неділю 3-го квітня ц.р. відбулись загальні збори 387-го Відділу УНС у Виллиментик. Проводила ними вибрана президія і головний радний п. Ярослав Гук з Гартфорду.

Збори відкрив предсідник Відділу п. Чепіжак Михайло привітанням приявних і головного радного, як відпоручника Головного Екзекутивного Комітету, котрого приявні вітали гучними оплесками.

У своїй промові головний радний говорив про національну єдність, шляхом котрої повинні діяти всі наші т-ва, установи та організації. Далі він підкреслив родинне виховання, яке єдино може запобігти денаціоналізації. Навів, як виховний чинник, „Союзівку", осередок скупчення нашої дітвори, де вона бере участь в культурних імпрезах, набуває національної свідомости. Далі промовець докладно вияснив систему забезпечення від непередбачених випадків.

Після закінчення промови головного радного п. Я. Гука, секретар п. Олійник говорив про гасло „Свій до свого", на котрому базувалась і скріплювалась наша національна солідарність на рідних землях, розвивалась наша економіка, що забезпечували ріст нашої кооперації, банківництва і системи Маслосоюзу.

Після вислуханих звітів Управи й Контрольної Комісії, що їх загальні збори схвалили одноголосно, переобрано й обрано нову управу відділу в такому складі: предсідник — М. Чепіжак, заст. предсідника — О. Бандас, секретар — В. Олійник, касир — М. Олексяк. Контрольна Комісія: голова — М. Клопотовський, члени: Г. Кориц і М. Паращук. Організаційні — В. Івах і М. Хомій.

Під кінець винесено різні постанови, зокрема ухвалено доложити всіх зусиль у приєднуванні нових членів.

Після заприсяження нової управи Відділу головним радним; предсідник закрив збори, дякуючи за участь в них усім присутнім, а зокрема головному радному п. Я. Гукові.

Мих. Клопотовський
предс. зборів

Василь Ворґуль, довголітній секретар 200-го Відділу УНС, помер в Озон Парку

Ню Йорк. — В п'ятницю, 6-го травня, помер несподівано на атаку серця довголітній секретар Відділу 200 УНСоюзу, Т-ва „Вільна Україна" в Озон Парку, Н. Й. Покійний був вибраний делеґатом на 26-ту Конвенцію УНСоюзу, яка почнеться в понеділок, 16 травня. Тіло Покійного спочиває у похоронному заведенні Ліо Кернс-а при 103-33 Леффертс Булевард у Річмонд Гіл, звідкіля у вівторок рано о год. 9-ій відбути похорон до церкви Св. Марії в Озон Парку. Союзова громада Озон Парку відпровадила на вічний спочинок свого відданого діяча та піонера, але пам'ять про нього збереже на довгі роки.

Делеґати на 26-ту Конвенцію УНСоюзу з метрополії Ню Йорк і околиці та Надгудсонської округи. Сидять зліва направо: д-р Роман С. Голіят, Василь Цюпа, Володимир Клозник, Іван Пригода, Анна Басараб, Павло Марко, д-р Василь Вишиваний, Іван О. Флис, Мері Душник д-р Ярослав Падох, Марія Демидчук, Антін Шаран, Петро Кучма, Софія Соколишин, Володимир Сохан, Стефан Ковальчук. Стоять, перший ряд зліва направо: д-р Олександер Соколишин, Іван Керницький, М. Сірий, М. Курочка, д-р Василь Палідвор, Богдан Ластовецький, Анатоль Домарацький, Павло Дорожинський, Дмитро Дидик, Микола Шпитко, Роман Іваницький, д-р Микола Сидор-Чарторийський, інсп. Іван Василишин, Андронік Копистянський, д-р Іван Сєрант, Петро Головачук, Володимир Козак, Михайло Волошин. Третій ряд, зліва направо: Микола Ковбасник, Михайло Баран, Павло Мелен, Василь Троць, Михайло Салдан, Володимир Білий, Іван Сквіртнянський, Андрій Данильчук, Теодор Литвинюк, Петро Костик, Іван Малець, Антін Шумейко.

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ НАРАДИ НЮЙОРКСЬКОЇ І НАДГУДСОНСЬКОЇ ОКРУГ

Ню Йорк. — В п'ятницю 29-го квітня 1966-го року тут в Українському Народному Домі відбулися останні передконвенційні збори обох округ. Спільною знимкою делеґатів, яку світлив Йосиф Старостяк — започатковано Збори, що їх відкрив Голова Окружного Комітету Метрополії Ню Йорк і околиці Іван О. Флис, попросивши до слова присутнього Головного секретаря УНСоюзу д-ра Ярослава Падоха, який представив цьогорічну передконвенційну кампанію в приєднуванні нових членів, звертаючись до приявних делеґатів із закликом виконати свій делеґатський обов'язок та приєднати бодай 10 нових членів. Передовиками в передконвенційній кампанії є Андронік Копистянський і Мері Душник.

Головний секретар Ярослав Падох підсумував сьогоднішній стан конвенційної кампанії, якої метою є збагачення УНСоюзу на нових 2,000 членів, а кличем якої є: кожний делеґат має обов'язок придбати бодай 10 членів до часу конвенції! Він подав, що 41 делеґат нюйорської округи придбали в цім році 145 членів, що дає дещо більше, як по три члени на делеґата. Підкреслюючи конечність надробити браки впродовж короткого часу до конвенції, він відмітив прикладну працю делеґатів Марії Душник і Андроніка Копистянського, які придбали досі по 26 членів кожний. Також виконав свій делеґатський обов'язок делеґат Іван Пригода. Відносно джерзиситської округи, то за словами гол. секретаря, її 14 делеґатів придбали досі 55 членів, тобто по 4 членів пересічно на делеґата. Свій делеґатський обов'язок виконали покищо делеґати Дмитро Дидик і Мирон Сірий. Гол. секретар привітав приявного на зборах довголітного переможця у кампаніях та постійного члена Клюбу Заслужених Союзівців за останніх п'ять років, секретаря 42 Відділу в Пассейку, Петра Головачука, який придбав у часі конвенційної кампанії уже 22 членів. Приявні привітали його оплесками. Кінчаючи свою доповідь, Я. Падох закликав делеґатів, щоб вони доповнили свою квоту та прислали аплікації до головної канцелярії, або привезли їх на конвецію. В понеділок ввечері плянується святочне вручення почесних конвенційних відзнак тим делеґатам, які придбали в цім році 10 або більше членів.

Після доповіді д-ра Ярослава Падоха, Іван Флис приступив до суто конвенційної програми. Він подав деякі свої пляни відносно порядку 26 КонвенціїУНСоюзу, приступаючи до намічення працівників цьогорічної Конвенції.

В дискусіях брали участь: Вільям Троч, д-р Ярослав Падох, Марія Демидчук, д-р Роман С. Голіят, д-р Олександер Соколишин, Левенець, Микола Шпитко, Петро Кучма, Роман Іваницький, д-р Василь Палідвор, Богдан Ластовецький — висунув кандидатуру проф. Івана Василишина на Головного Радного УНСоюзу, Петро Кучма, висунув кандидатуру на контролера д-ра Василя Вишиваного, Іван Флис та Степан Ковальчук, який прочитав резолюцію схвалену і обговорену на зборах Дністра в Ню Йорку, а саме: „Товариство Дністер, 361-ий Відділ УНСоюзу апелює до 26-тої Конвенції УНСоюзу в Шикаго: 1) Рекомендує 4-ри місячну знижку для всіх старших членів УНСоюзу, які або вже на пенсії, або давно виплатили свої поліси. 2) Піднести висоту позичок (морґеджів на 1 і 2-во родинні доми з дотеперішних 50% вартости нерухомости на 80%. Наш клич „наші гроші на допомогу економічної розбудови наших членів". 3) 75% з Народного Фонду дати на стипендійний фонд УНСоюзу, з якого могла б користати наша студіююча молодь. Наш клич — заохотити й допомогти нашій молоді масово осягнути вищу освіту. 4. Створити при стипендійному Фонді Інформаційну Комісію, завданням якої було б інформувати про досягнення нашої студіюючої молоді. 5) Приступити до організування дому старців. На думку Ковальчука, найкраще на закуп дому для старших віком членів надавалася б Флорида, де вже є зорганізоване українське громадське життя. Клімат і дешеві податки є приманливими факторами, чому саме Маямі, Флорида, а не інші місцевості. 6) Приступити до будови, чи перенесення Головної Канцелярії УНСоюзу до Ню Йорку".

Делеґати одноголосно підтримали проєкт - резолюцію Ст. Ковальчука, рекомендуючи Конвенції взяти на порядок дня 6 точок „Дністра". Антін Шумейко, власник Фірми „Ковбаснюк Аґенції" до пізної години був занятий зголошуванням делеґатів на виїзд до Шикаго. 15 делеґатів зголосилися на виїзд до Шикаго літаком в суботу, дня 15-го травня, 17 літаком в неділю вранці, решта — поїздом.

Решта біжучих справ та всі справи зв'язані з конвенцією делеґати обох округ обговорювали до пізньої ночі при „Конвенційній перекусці", яку приготовив Петро Савчин, завідувач харчівні Українського Народного Дому в Ню Йорку.

Округа УНСоюзу в Янґставн відбула річні збори

Янґставн, Огайо. — В суботу 23 квітня ц. р. тут в приміщенні Союзового Дому відбулися чергові річні збори десяти Відділів УНСоюзу Округи з осідком в Янґставні. Збори відкрив голова округи Петро Ліщак, який на прохання присутніх проводив зборами. Після прийняття протоколу з попередніх зборів члени Окружної Управи склали звіт з минулорічної праці.

Хоч Янґставнська Округа не виконала пляну в приєднуванні нових членів за минулий рік, але в нашій окрузі були добрі три секретарі, які старались виконати плян свого відділу, за що були нагороджені медалями врученими головним предсідником Йосипом Лисогором в присутності обласного організатора Володимира Гірняка, — які відбули в Янґставні окружні передконвенційні збори 19 березня ц. р. Медалі отримали такі секретарі Відділів: секр. 230-го — п. Петро Ліщак, секретарка 274-го — п-ні Елис Добрянська, секретарка 348-го — п-ні Марія Макар. Звіт голови доповнювали члени управи: секр. Василь Прокопик, рекордова секретарка Марія Макар, касирка Анна Сорока, та голова господарської комісії Степан Бурий. Голова Контрольної Комісії Іван Сенич та Естела Волошин склала звіт з перевірки книг і каси Окружного Комітету та поставили внесення на уділення управі абсолюторії. До нової управи обрано:
На голову Петра Ліщака, місто-голову Елис Добрянську, на секретарів — українського Василя Прокопика та англійського — Марію Макар, а на касира Анну Сороку. До Контрольної Комісії увійшли: Іван Сенич, Естела Волошин, Чарльз Ганькевич. До господарської комісії обрано на голову Степана Бурого і на членів Михайла Мартинишина, Івана Ліщака, Олексу Рибалта і Дмитра Глива. Після виборів намічено плян праці на 1966 рік.

Також прийнято подати такі проєкти на 26 Конвенцію:
1. Члени, що платять вкладки до УНСоюзу протягом 50 літ, щоб їх звільнено від вкладок.
2. Затримати дивіденди тим членам, які собі того бажають.
3. Хто закінчив 80 років життя і платив до УНСоюзу протягом 30 років, щоб його звільнити від вкладок.
4. Забезпечити секретарів.

Василь Прокопик
секр. Окр. Відділів УНС

ПРОБЛЕМИ СТАРШИХ ЛЮДЕЙ

Час на емеритурі повинен бути для старших людей золотою осінню життя, часом спокою, вдоволення та ужиткування добра, набутого попередньо.

Але часто перехід на емеритуру є для багатьох громадян повний турбот, огірчення та розчарування. Життя минається, молодість — минула, прийшла старість, а тим самим фізична й духова неміч. Слабе здоров'я, часто брак родинного окруження спричиняє неохоту до життя, а за тим нетерпимість, огірчення до всіх і вся.

Старші люди уявляють собі, що вони нікому не потрібні, час творчого думання й сприймання життя минув, а їм нічого не залишилось, тільки зійти з арени життя. Самі собі не годні помогти, а окруження молодше віком і духом відсувається від них, не виказуючи їм належного зрозуміння.

Щораз частіше зі сторінок наших часописів, а то й приватного життя довідуємося, що є багато старших, немічних осіб, котрі мимо майна й старечої пенсії, а навіть близької родини, не мають де вигідно перебути свої останні роки життя. Велика скількість українців, хоч не потребують шпитальної опіки, але з причини своєї фізичної немочі потребують постійної і дбайливої опіки й догляду. Тиняються з місця на місце, і часто близька родина влаштовує їх в американських піклувальних домах, де платить за них високу ставку, але вони там без рідного середовища, розчаровані і морально завмирають.

Найкраще таке сумне положення старших громадян зрозуміли ті, що згуртувалися в Секцію Емеритів при тов. „Самопоміч" в Шикаго. Від самого початку свого існування, на всіх своїх сходинах найважливішою проблемою була справа надбання і влаштування Українського Піклувального Дому в Шикаго.

Шикаго є великим скупченням українців, місцем можливостей заробітку для всіх без різниці віку. Старші громадяни мають дальшу чи ближчу родину, до котрої прив'язані.

На прохання Управи Секції Емеритів при тов. „Самопоміч" в Шикаго 10 листопада 1965 р. п. інж. Ст. Куропась дав на сходинах членів доклад та вичерпно з'ясував становище Українського Народного Союзу до справ і потреб старших віком громадян.

Стаття п. д-ра Б. Олесницького на сторінках „Свободи" з 14 січня 1966 р. на тему: „Чи буде Український Піклувальний Дім" дуже зацікавила емеритів та підбадьорила до дальших заходів і намагань зреалізувати і влаштувати Український Піклувальний Дім в Шикаго.

Заява Екзекутивного Комітету Укр. Нар. Союзу 21 січня 1966 р. спонукала Управу Секції Емеритів при тов. „Самопоміч" звернутись з гарячим проханням до всіх українських забезпеченевих, фінансових та харитативних Установ причинитись до якнайскорішого влаштування Українського Піклувального Дому в Шикаго.

Ф. Дахнівська

● **Арабські терористи заклали міну на шляху, яким численні туристи їдуть в Ізраїлі оглядати руїни фортеці серед пустині, де в 73 році перед нар. Христа 960 збунтованих проти римського правління жидів покінчили самогубством, щоб не дістатись в руки римським воякам. Міна вибухла, зачеплена ізраїльським військовим вантажним автом, але ніхто не був пошкоджений. Ізраїльці перевели відплатний наскок на найближче арабське село.**

ПРОТОКОЛ СПЕЦІЯЛЬНИХ НАРАД

ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНСОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ В ГОЛОВНІЙ КАНЦЕЛЯРІЇ В ДЖЕРЗІ СИТІ 6-го КВІТНЯ 1966 РОКУ.

В нарадах узяли участь усі члени Екзекутиви, а саме: гол. предсідник Иосиф Лисогір, заступники гол. предсідника інж. Степан Куропась і пані Анна Герман, гол. касир Роман Слободян і гол. секретар Ярослав Падох та голова Контрольної Комісії д-р Володимир Ґалан і гол. редактор А. Драґан.

Наради розпочалися о год. 10 ранку.

Прийнято наступний порядок нарад:

1. Одобрення делеґатів і їх заступників на 26-ту Конвенцію
2. Встановлення програми Конвенції
3. Назначення конвенційних комісій
4. Конвенційні справи
5. Господарські справи і
6. Конвенційна кампанія за розбудову УНСоюзу.

1. ОДОБРЕННЯ ДЕЛЕҐАТІВ І ЇХ ЗАСТУПНИКІВ

Головний секретар пред'явив листу делеґатів та їх заступників й після дискусії одобрено їх. Листу залучено до цього протоколу. Вона була надрукована в „Свободі" число 69 з дня 15 квітня 1966.

2. ВСТАНОВЛЕННЯ ПРОГРАМИ КОНВЕНЦІЇ

Встановлено програму 26-ої Конвенції у тексті залученім до цього протоколу. Ця програма була надрукована в „Свободі" у вище поданім числі.

3. НАЗНАЧЕННЯ КОНВЕНЦІЙНИХ КОМІСІЙ

Згідно з постановою 16-ої статті статуту назначено наступних конвенційних делеґатів до конвенційних комісій:

СТАТУТОВА КОМІСІЯ:

1. Мґр. Іван Геврик, 445 Відділ, Вінніпеґ, Ман.
2. Адв. Тома Дармопрай, 153 Відділ, Філядельфія, Па.
3. Пані Ґеновефа З. Жеребняк, 180 Відділ, Акрон, Огайо.
4. Д-р Василь Палідвор, 204 Відділ, Ню Йорк, Н. Й.
5. Проф. Іван Телюк, 414 Відділ, Ню Гейвен, Конн.

ВЕРИФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ:

1. Петро Федик, 292 Відділ, Дітройт, Миш.
2. Михайло Фединишин, 155 Відділ, Перт Амбой, Н. Дж.
3. Микола Новак, 257 Відділ, Лос Анджелес, Каліф.
4. Василь Попович, 367 Відділ, Рачестер, Н. Й.
5. Микола Сенчишак, 131 Відділ, Шикаґо, Ілл.

З уваги на резиґнацію з приводу перешкоди для участи в Конвенції пані Ґеновефи З. Жеребняк, на її місце назначено згодом Тараса Шмаґалу, секретаря 251 Відділу в Клівленді, Огайо.

4. КОНВЕНЦІЙНІ СПРАВИ

Голова Конвенційного Комітету інж. Степан Куропась склав справоздання з праці того Комітету. Після цього обговорено ряд важливіших справ, між іншими схвалено: в неділю, перед Конвенцією подбати про відправлення поминальних відправ за померлих в міжконвенційнім періоді членів, в тому двох членів Головного Уряду, бл. п. Олен Штоґрин і бл. п. Богдана Мельнікова; запросити відвідати конвенцію й особисто взяти участь у бенкеті місцевих Владик обох українських Церков, голову й головного секретаря Крайового Братського Конґресу, і Екзекутиви всіх трьох українських братських Союзів у ЗДА; влаштувати виставку грамот, друків, видань, відзнак тощо УНСоюзу й запросити на її керівника делеґата 204 Відділу в Ню Йорку, д-ра Олександра Соколишина; висвітлити на конвенції в часі вільнім від нарад, фільм про Союзівку; зняти спільну знимку делеґатів конвенції; тощо.

5. ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Головний касир Роман Слободян склав коротке справоздання про стан господарки УНСоюзу, а особливо про морґеджові позички уділені останньо на основі раніше винесених ухвал та про новозакуплені бонди. Окремо обговорено ряд запляснованих нових морґеджів, в тім ряд морґеджів канадійських на народні доми та церкви.

ЗАКУПЛЕНО БОНДИ:

50m Province of Quebec, 6% Bonds due March 15, 1980	49,141.44
150m U.S.A. Treasury Bills, due 5/12/66	149,273.96
25m American Telephone & Telegraph Co. 51/8% Bonds due April 1, 2001	25,062.50
125 U.S. Treasury Bills are June 30, 1966	125,000.00

УДІЛЕНО МОРҐЕДЖОВІ ПОЗИЧКИ

1877 South Birch, Des Plaines, Ill. (addl)	3,416.32
821-839 Bleecker St., Utica, N. Y.	6,500.00
337 E. 9th St., New York, N.Y.	16,000.00
84-68 127th St., Richmond Hill, N.Y.	6,000.00
522 East 6 St., New York, N.Y.	10,000.00
7 Crandall St. & 4 Clinton St., Binghamton, N.Y.	18,000.00
53 E. 7th Street, New York, N.Y.	22,000.00

6. КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ ЗА РОЗБУДОВУ УНС

Головний секретар Ярослав Падох склав справоздання зі стану конвенційного змагання за дальшу розбудову членства УНСоюзу, мінімальнно на 2,000 нових членів. В перших трьох місяцях цього року придбано 1,312 членів, отож для повної квоти 2,000 членів бракує ще тільки 688 членів. Він висловив надію, що це число буде досягнене й перевищене до часу конвенції, тобто до половини травня ц. р. Повний успіх конвенційної кампанії залежатиме передусім від того, щоб усі делеґати виконали своє делеґатське зобов'язання й придбали поголовно бодай по десять членів. Останній місяць, який хоч належить до традиційно слабіших, бо весняних місяців, приніс рекордове число 612 членів. Треба сподіватися, що не гіршим буде квітень, а в травні, привезені делеґатами на конвенцію аплікації, дозволять навіть помітно перевищити намічену квоту.

Після розгляду всіх справ, що знайшлися на порядку дня, наради закрито о год. 2.30 по полудні.

Ярослав Падох, головний секретар

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ МІРКУВАННЯ

Чотири роки пролетіли стрілою, і ми знову опинились на порозі традиційної Конвенції нашої великої організації. Піднесені на дусі нашими досягненнями, невпинним ростом наших рядів, економічними надбаннями — ми шукаємо нових доріг та методів, при помочі яких могли б нашу працю вдосконалити та допасувати до вимог дня.

Це ж бо мій і нас всіх обов'язок шукати всіх доріг і стежок до найглибше приспаних почуттів нашої еміґрації. Бо нав'язування, скріплювання та безперебійне утримування тісного контакту із нашою громадою є, бездискусійно, прероґативою нашого бути чи не бути. Цей т. зв. „паблік рілейшен" є і залишиться мірилом наших здібностей у розбудові рядів Союзу.

Під поняттям „паблік рілейшен" уявляю собі таку вигідну та виготовлену ситуацію, де без великих трудів ми зможемо ширити наші ідеї, задуми і діла, коли знайдемо охочих, які будуть за нами питати і нас шукати, а не навпаки. Конкуренція, як відомо, у цій країні безпощадна. А тому наш товар мусить бути безконкуренційний, на висоті! Цей наш товар мусить задовольняти наші патріотичні вимоги як і не менше наші фінансові потреби. А проспектного клієнта нам ніколи не вдасться задовольнити обіцянками, мовляв, що зробимо чи чого доб'ємось завтра — а радше здобудемо його, і то без великих зусиль, коли вкажемо йому, що ми вже тепер, сьогодні осягнули. Наочні факти і доконані діла є все більше промовисті, як заховані у мішку великі ідеї!

Головним мотором ширення „паблік рілейшен" повинна бути наша союзова газета „Свобода", обдумані та проаналізовані потягнення нашого головного уряду, добре підготовлені та ентузіястичні в праці кадри наших секретарів та урядовців підрядних відділів.

Не можна, звичайно, сказати, що все це ми занедбали тотально, що ми нічого не добились. Ми маємо поважні осяги майже у кожній ділянці нашої громадської дії. Однак, ми багато також занедбали, не використали всіх ситуацій, не вичерпали всіх наших спроможностей. Тому саме є більш доцільним дискутувати та відсвіжувати ті питання і проблеми, які ми занедбали, як захоплюватись своїми досягненнями.

На мою скромну думку ми повинні із вирозумілим почуттям самокритики, без злоби і докору ревідувати себе у нашій праці, щоб в такий спосіб перетворити нашу організацію в атрактивний та промовистий твір, ім'я якого промовляло б до кожного, а приналежність до Союзу була виявом гордости кожного члена! Щоб того допнятись, треба докласти всіх наших сил і використати всі практичні можливості.

Наш, наприклад, щоденник міг би більше концентруватись на питаннях нашого бизнесу, тобто союзових, асекураційних, а менше займатись проблематикою, яка дразнить почуття нашої еміґрації. Коли згадую про союзову тематику, то маю, наприклад, на увазі безперебійне поміщування статтей про значення і доцільність асекурації, її різноманітні види, її необхідність у кожній родині. Це ж бо в першу міру наша ділянка праці! Поміщувані статті на цю тематику в англійській частині газети є високовартісні, але, на жаль, не всі вміють їх читати. А читати повинні якраз такі люди, які ніколи не вірили в асекурацію, жили в інших державних системах, які ставляться до питань асекурації ще й сьогодні з резервою і лише по довших намовах беруть забезпечення на 500 дол. І то тільки тому, щоб набути право громадянства в Союзі. Однак, якби ми дали більше інформацій, показали всі позитиви забезпечення для індивідума чи родини зрозумілою мовою в газеті, на спеціяльних зборах та вічах, то мали б напевно більше успіхів із ростом Союзу, а наші секретарі могли б хоч деколи після денної праці провести час із своєю ріднею, а не ганяти по чужих хатах за впертими клієнтами!

Коли мова про секретарів, то й тут треба зробити певні кроки. Мені здається, що це незвичайно важлива для нас праця, а тому підготова людей та їх кваліфікації є необхідністю. Думаю, що час наспів, що треба вглянутися ближче в ряди наших секретарів, перевірити їх здібності, їх льокальні можливості, поки визначати їм не раз фантастичні квоти. Слід створити для них ситуацію, в якій секретар чи інший урядник підрядного відділу працювали б з охотою, а не тільки з обов'язку наложеного титулу.

У розбудові „паблік рілейшен" можуть послужити нам також наші фонди, зокрема надвишка — „сарплєс". Цей фонд в існуючій ситуації може бути дуже поважно загрожений скарбовими властями, які шукають всіх можливих джерел ревеню, зокрема тепер, у зв'язку з в'єтнамською ситуацією. Ми мусимо перестати надіятись, що наших фінансів не заторкнуть. Треба радше припускати, що нас таки знайдуть і надщеблять нашу надвишку так болючо, що ми ніяк не зможемо себе оправдати, викличемо гнів наших членів і завдамо самі собі сорому за занедбання цього діла. Знаю, що диспонування фондами зумовлене різними забезпеченевими законами та стейтовими розпорядженнями. Але ми всі також знаємо, що у житті для кожної ситуації мусить бути вхід і вихід. Шукаймо цього виходу, поки не запізно. Ми ще надто бідні, щоб збагачувати українськими грішми далекі нам справи. Не сміємо допустити до такого стану, щоб наші резерви були здесятковані податками.

Як знаємо, для спопуляризування імени УНСоюзу немало спричинилось уфундування Енциклопедії Українознавства в англійській мові. Нема сумніву, що видання другої частини цієї цінної книги, як також видання інших намічених праць значно піднесуть наш авторитет. Ми маємо велике поле для попису. Скільки ще невиданих цінних праць наших науковців валяються по шафах, чекаючи світла денного? Скільки наших людей по великих осередках скупчення еміґрації блукають по чужих установах, по темних чужих барах, бо не маємо модерних народніх домів? Скільки наших дітей не володіє своєю мовою тільки тому, що не маємо відповідних приміщень під школи українознавства, приміщень під спортову діяльність та розваги для нашої молоді! Чи УНС та наші резервові фонди могли б тут дещо зарадити? Відповідь лишається за нами всіми.

Зближаємось до того часу, коли наші діти, роджені вже в ЗДА та Канаді, переходитимуть у департамент дорослих членів. Газети за постановою вони не мусять оплачувати, а тому, зрозуміло, її не читають. Дотепер ми плекали в Союзі сеґреґацію, поділяючи членів на тих, що родились в Европі, і тих, що родилися в ЗДА та Канаді. Така сеґреґація, на мою думку, не мала ніколи логічного оправдання. Такий стан я уважаю карою для родженців Европи або дискримінацію родженців Америки та Канади. Але так було і так є. Що ж ми думаємо робити з нашою газетою тепер, коли грядуща ґенерація це вже родженці ЗДА і Канади? Надіюсь, що знайдемо правильну відповідь на це нелегке питання. А газету чи журнал ми мусимо втримувати, бож це — невід'ємний чинник нашого зв'язку з громадою, найважливіша частина дискутованого тут „паблік рілейшен".

Не хотів би я поминути й статуту УНС. Як відомо, на доручення 25-ої конвенції була створена Статутова комісія, яка мала перевірити, зревідувати, доповнити та змодернізувати наш статут, щоб допасувати його до вимог потреби дня. Така комісія, у досить сильному складі, провела цю роботу і повернула виправлений статут Головній Управі. На підставі своїх скромних спостережень уважаю, що буде потрібно ще багато доповнень від підрядних відділів, окружних комітетів, наших секретарів і т. п. Мені здається, що переведені визначеною комісією зміни були сконцентровані переважно на термінологію, поминаючи часто змістові виправлення, потрібні доповнення чи цілковите усунення деяких перестарілих і неактуальних параграфів.

Хочемо вірити і надіятись, що грядуща 26-та Конвенція стане свіжим джерелом надхнення, відкриє перед нами нові горизонти, зцементує нас в одне братське тіло, в зорганізовану, свідому та високо респектовану національну групу, яку будуть шанувати та підтримувати не тільки громадяни українського походження, але яка знайде також повний, заслужений респект та визнання в очах чужинців та американської держави. Таким я щиро бажав би бачити наш славний Союз!

Петро Пуцило

Іван Івахів

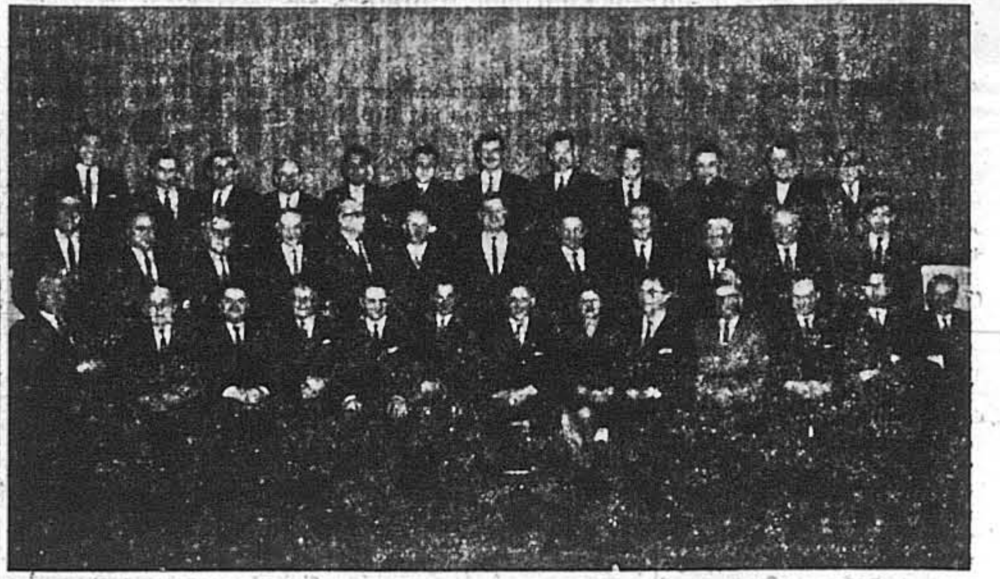
„ЗА КРАЩИЙ ЗВ'ЯЗОК"

У „Свободі" з 1 квітня 1966 року появились вказівки всім відділам УНС, що і як має бути в праці відділів. Дуже спасенна думка. Щасливі той чоловік і та година, коли подумано про ці справи, бо до того часу не один секретар уважав себе за „самодержця" в даному відділі і ні з ким та ні з чим не числився. Може часом і не зі злої волі, а все ж були неполадки у відділі, не було порядку. І все це йшло на конто Головної Канцелярії. Наслідком цього відпадали члени, відділ не ріс, а малів.

А ж тут раптом поучення з Централі. Тепер не тільки сам голова відділу, управа, але й окремі члени знають, що їм належить і чого від секретаря домагатися. Та й не тільки це, але й сам секретар довідався, що йому можна, а що ні. Тепер уже ясно кожному що, і куди, і можна до чогось братися, є до цього підстава. Видно, що Централя дбає про це, щоби був порядок. А раз Централя дбає то й відділи мусять, бо ж треба буде звітувати. Тому починає йти робота, починає кращати союзове життя. Дуже подібна справа, як вдома з кіньми. Як почули коні, що візник м'якого серця і з ним можна робити, що хочеш, то й не тягнули якслід воза, а талапалися у возі, як самі вже хотіли. Але, як сів якийсь відважніший, то вони це зразу відчули, йшли рівно, справно, тягнули як має бути і то навіть без батога. Добре, що Головна Централя про це подбала. За цілий час, відколи читаю „Свободу", це найкраща, найкорисніша сторінка в Трибуні УНС. Я думаю, що це лище початок, що сторінки Трибуни заповняться статтями про нашу успішну працю господарську і культурну. Думаю, що наш членський загал заактивізується. На це маємо всі матеріяльні й духові засоби, а Головна Централя подбає вже про щораз то нові заходи для кращої організації союзового життя та наладнає кращий зв'язок з низовими членами, управами відділів. Бо може неодин міг би щось порадити, зробити, але дотепер тяжко йому було вийти з цим між люди. Може тепер зможе. Може тепер ті зв'язки стануть тісніщі, піде краща робота.

В. Дідюк

ЗАСЛУЖЕНЕ ПРИЗНАННЯ

Спільне фото учасників Окружної Наради Торонтонської Округи дня 2-го квітня 1966 р. В першому ряді зліва сидять: О. Сквирський — окружний організатор Монтреальської Округи, І. Мельник — секретар відділу 418, член Контр. Ком., мґр Е. Мастикаш — член Контр. Комісії округи, інж. М. Граб — голова Монтреальської Округи, д-р Я. Падох — гол. секретар УНС, Б. Зорич — гол. радний і дир. Канадійської Канцелярії, мґр І. Геврик — голова Обл. Округи - Вінніпеґ, С. Куца — секр. відд. 440 і організаторка член Контр. Ком. Округи, Д. Попадинець — секр. Монтреальської Округи і голова Відділу, Є. Омельченко — окружний організатор, Ґримсбі, В. Дідюк — обл. організатор і голова Торонтонської Округи, мґр В. Верига — заст. голови Торонтонської Округи, О. Максимів — секр. Торонтонської Округи.

Під час Окружної Наради Торонтонської Округи УНС, що відбувалася в днях 2 і 3-го квітня ц. р. в Торонті при участі представників Західньої Канади, та Монтреальської Округи, на якій обговорювались важливі питання праці не тільки Округи, але і цілої Канади, присутній головний секретар УНС д-р Я. Падох вручив в урочистій формі почесну плякату Торонтонській окрузі, за найкраще виконання і перевиконання (113%) своєї річної квоти у приєднуванні нових членів. Рівночасно з цим визначні союзовці одержали і власні відзначення за придбання нових членів: золоті, срібні й бронзові ювілейні відзначення пп.: В. Дідюк, Б. Зорич, д-р Тит Залуцький і Є. Омельченко — золоті, пані С. Куца, П. Дяків — срібні, пп. І. Мельник, Володимир Зацерковний, М. Шпурко, Д. Недошитко, К. Чорномаз, О. Фарина — бронзові. З Вінніпезької Области золоту медалю одержав її голова мґр І. Геврик. З Монтреальської округи срібну медалю одержав окружний організатор п. О. Сквирський, та бронзову посмертно бл. п. В. Цимбала. Почесна плякета з вирізьбленим — „Окружному Комітетові відділів УНС в Торонті, ПЕРШУНОВІ УНСОЮЗУ в 1965 р." буде прикрашувати одну із стін нашої канцелярії, а особисті відзнаки, мистецько оформлені з нагоди 70-річчя ювілею УНС, будуть прикрашувати груди заслужених. Хтось сказав би, що це „забавки". „Пощо того всього?" Організатори мають організувати, секретарі збирати гроші, тай може в ряди-годи когось заасекурувати, та й крапка! Якщо хтось думав би так, думав би дуже поверховно, думав би, як той, що в тому напрямку не має досвіду. Такі й подібні нагороди, як тут кажуть „бонуси" в різних формах практикують всі, і то майже всі, так канадійські, як і американські торговельні, промислові а навіть урядові установи. УНС, як запомогово - братська організація, що має великий елемент допомоги одиницям і суспільству, дуже добре робить, що в належний спосіб виявляє подяку і признання за важну, і в наших обставинах дуже часто не легку працю. Отже знайти сьогодні в першу чергу людей, що хотіли б, та мали б „добру й непримушену" волю працювати — нелегко. Коли ж знайдуться люди, що часто жертвують свій час, знання і можливості, бо переконані, що працюють у „своїх для своїх", то тоді нелегко їм приходиться переконати свого брата, щоб став він членом великої громади УНС, щоб забезпечив свою родину. Знаходимо дуже часто таких, що все, дослівно все: і хата, авто, меблі — заасекуровані, але асекурації на їх власну родину — не мають, бо вони в те не вірять!.. „Як я помру, то хай зі мною роблять, що хочуть" — дуже часто чуєте такий „арґумент", або „Чи асекурація заступить мені втрату дорогої особи"? „Маю гроші в банку", і т. д. Все це ті, які одержують відзначення й признання, мусять кожного дня і часу слухати. Ні, вони не тільки мусять слухати, вони часто мусять і боліти за таке неправильне ставлення справи. Їхні зусилля нераз направду великі, щоб остаточно переконати таку, чи іншу особу, та змінити її думку. Погоджуємось, що ніхто і ніщо не заступить батька, мужа, дружини, матері, сина, сестри, брата! Але чи не більше журби болю й терпіння, коли той хтось жив, працював і діяв, — а приходить кінець, залишені кидаються на всі боки, щоб бодай скромно, того, хто ціле життя їм віддавав, — похоронити. А скільки випадків, що треба було переводити на похорон громадську збірку? А скільки випадків, що самітня людина, яка мала навіть поважну суму на своєму конті у банку, не зробивши відповідного запису, була по - жебрацьки похоронена „з уряду", бо працю її цілого життя забрало місто, держава? Я був свідком, як на похороні одного із визначніших членів нашої громади, людини свідомої, українського патріота, священник закликав допомогти його родині. Чому? Чи не знав той громадянин, що таке колись може статись? І чи не краще було б для нього, щоб любі діточки його й дружина не переходили подвійного горя? Здається, що нічого іншого, крім звичайної неуваги й легкодушности. Сотки - тисячі різних прикладів можна б наводити з нашого життя, але нічого вони не дадуть, якщо громада працівників УНС не збільшиться, не озброїться у більше знання справи, підготовиться та піде в „народ". Крім цього, скільки якщо не мільйонів, то грубих тисяч наших тяжко запрацьованих грошей переходить до чужих установ? Чому? Чим вони кращі, корисніші, чи будь - чим ліпші? Котра бодай одна з тих великих компаній, до яких свої гроші несемо, видала бодай коротеньку брошурку про українців? Чи бодай один сотик дала вона на нашу церкву, студентів, організації, бідних і т. д.? Не дала, і ніколи не дасть! Ми, зрештою, від нікого ласки не потребуємо. Ми завелика і свідома громада, щоб не знали свого місця призначення. Нам бракує тільки більше свого національного почуття гордости. Якщо кожний УНСоюзу тільки по одній особі з такого Торонта, де буцім то 60 тисяч українців, скільки то разом було б? Чи не змогли б ми кожного року будувати чудову церкву, залю, дім молоді і т. п. Так, а скільки маємо ми в наших відділах УНС? Не хочеться про це навіть згадувати! Не хочеться, бо й жаль і сором! Але є й світлі моменти.

Бо ось, коли УНС, його відділи, округи, докладають всіх старань й зусиль, щоб стан наш ріс й більшав, вони, знаючи з досвіду, як нелегко приходиться працювати на цьому полі, належно оцінюють тих всіх, що закусивши зуби йдуть, вияснюють, переконують, — і в результаті приводять нових братів й сестер наших до великого Батька - Союзу. При кінці 1965 року, наша округа попрацювала... і результат — Округа-Першун!

Прийшли нові люди в ряди УНС, нові організатори, обрано нових секретарів, і вони поставили собі завдання „здобути"! І здобули. Хай належно і заслужено пишаються і будуть горді із пророблєної праці. Вона була відмічена вже, вона буде відмічена і на Конвенції, вона дістала признання - заслужене. Мені приємно не тільки писати про ці справи, але, повірте друзі, мені радісно й приємно бути із Вами у тій великій спільній праці. Вірю твердо й переконано, що на здобутому, так наша округа, як і поодинокі друзі, не стануть! Хоч ми тішимось й радіємо відзначенням, ствердити однак мусимо, що в праці нашій присвічувало нам цілком щось інше. Довголітня праця піонерів наших, величезна громада членства УНС, його многогранна праця для добра української спільноти, його моральна і фінансова могутність — це було надхненням і дороговказом. Одержавши признання, і далі йдемо вперед! За нові перемоги, за десять тисяч членства в Канаді!

Стоять зліва: д-р Т. Залуцький — організатор, Є. Омельченко — окр. організатор, Б. Зорич — гол. радний і дир. Канад. Канцелярії, В. Дідюк — голова Округи, С. Куца — організадорка, І. Мельник — кол. заст. голови Округи, Мґр. Е. Мастикаш — голова контр. комісії, д-р Я. Падох — головний секретар УНСоюзу, який вручає почесну таблицю голові Округи В. Дідюкові за організаційні успіхи.

Роман С. Голіят

НАЦІОНАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР УНСОЮЗУ

Засновники УНСоюзу поставили собі перше й основне завдання — помогти українським емігрантам, які ставили свої перші кроки на вільній землі Вашингтона. Творці УНСоюзу, вуглекопи Пенсилвенії, не думали, що започатковане ними благородне діло, ця перша українська заокеанська організація в такому короткому часі (73 роки) розвинеться до велетня з понад 86,000 членів, та з капіталом понад $30 мільйонів. 73 роки тому притягаючим магнетом до Союзу було *національне походження емігрантів, так воно й до сьогодні залишилося.*

На початок свого існування УНСоюз був не лише братською організацією, але він був довгі роки політичним речником зорганізованих на терені ЗДА й Канади — українців, без різниці їхньої релігійної приналежности. Коли тепер деколи чути голоси, що, мовляв, УНСоюз є тільки „ще одною американською асекураційною установою", то відповідь на ті голоси дуже проста. УНСоюз не є лише забезпеченевою братською організацією, він був і залишиться носієм всього того, що *носить українське ім'я.* Як українська заокеанська організація на терені ЗДА, УНСоюз підлягає під американське законодавство, але як українська установа, отримує напрямні й плян праці від Головного Уряду УНСоюзу, який вибирається на Конвенції що чотири роки. Головний Уряд УНСоюзу та Конвенція, тобто збір всіх делегатів дають напрямні праці УНСоюзу.

Як українська організація, УНСоюз затруднює лише своїх членів. Під цю пору в головному будинку УНСоюзу, де міститься Головна Канцелярія УНСоюзу й щоденник „СВОБОДА", тобто при 81 - 83 Grand Street, Jersey City N.J. 07303 працює: в УНСоюзі 27 осіб; в редакції „СВОБОДИ" 7 редакторів; в друкарні 12 осіб; в адміністрації „СВОБОДИ" 6 осіб; в експедиції 4 особи; управитель дому і його заст. 2 особи; на Союзівці впродовж сезону 72 особи; разом 130 осіб.

Пригляньмося ближче до видавничої діяльности УНСоюзу, того першого носія української культури на американському континенті.

Щоденник „СВОБОДА", котрий виходить накладом понад 20 тисяч примірників, був і залишиться речником української демократичної мислі. Це одинокий український щоденник, що в такому великому накладі появляється щоденно. УНСоюз видав наступні англомовні публікації, інформуючи англомовний світ про історію, культуру й духові надбання українського народу. А саме:

Reviuk, Emil. Polish Atrocities in Ukraine. New York, 1931. 512 p. Myshuha, Luke. Ukraine and American Democracy. New Jersey, 1939. 32 q. Shumeyko, Stephen. Ukrainian National Movement. Jersey City, 1939. 42 q. Hrushevsky, Michael. History of Ukraine. Yale University, 1941. 629 q. Chamberlin, William H. The Ukraine: A Submerged Nation. New York, 1944. 91 q. Myshuha, Luke Shevchenko and Women. Jersey City, 1946. 94 p. Cundy, Parcival. Ivan Franko — The Poet of Western Ukraine. N.Y. 1948. 265 p. Manning, Clarence A. The Story of Ukraine. New York. 326 p. Dragan, Anthony. Ukrainian Resistance. Jersey City, 1949. 142 p. Manning, Clarence A. Twentieth century Ukraine. New York, 1951. 243 p. Manning, Clarence A. Hetman of Ukraine Ivan Mazeppa. New York, 1957. 223 p. Kubiyovych, Volodymyr. Ukraine — A Concise Encyclopedia. Toronto, 1963 Vol. 1., 1185 p. Luchkovich, Michael. Their Land. Svoboda Press City, 1964. 325 p. Dragan, Anthony. Our Ukrainian Cardinal. Ukrainian National Ass., 1966. Dragan, Anthony. UNA, It's Past and Present, UNA 1966. 172 p.

Реасумуючи повище сказане, це телеграфічний заклик для всіх тих, що стоять осторонь УНСоюзу. Всі числяться зі сильними й добре зорганізованими. УНСоюз поставив собі за одно з передових своїх завдань збільшити своє членство до 100 тисяч осіб. Коли УНСоюз осягне свою мету, — то це буде корисне діло для всіх українців у вільному світі.

Хочеться вірити, що 26-та конвенція УНСоюзу зверне пильну увагу на проброблений шлях УНСоюзу й в своїх нових плянах праці на наступних 4-ри роки, матиме на увазі англомовні публікації з україністики.

50-річний Золотий Ювілей Відділу 49 УНС в Торонті, Онтаріо

Величавим бенкетом і гарною товариською забавою відзначив відділ УНС ч. 49 в Торонті, своє п'ятдесятиріччя, в залі катедри Св. Священномученика Иосафата, 30 квітня ц. р. Відбудована заля, гарно уставлені столи, накриті й оздоблені квітами; в синіх й жовтих кольорах, з відповідно прибраним почесним столом, з місця надавали гарного й симпатичного настрою, коли почали надходити члени і симпатики, та громадяни Торонта, займаючи свої місця. Бенкет відкрив, вітаючи гостей, як і секретаря відділу М. Юркевича, як незмінного 50-тирічного працівника (перших два роки предсідником, а опісля по сьогодні — секретарем) — сьогоднішній предсідник С. Вовк, по чому передав ведення програми заслуженому громадянинові на кредитівково - кооперативному полі дир. В. Ситникові. За почесним столом засіли: о. парох В. Філевич, о. Даниляк, дир. кан. канцелярії і головний радний Б. Зорич, голова округи і обласний організатор В. Дідюк, п. Вовк, а, на почесному місці заслужений піонер - союзовець М. Юречків із своїм довголітнім співпрацівником М. Дзюрманом. Могутнім „Христос Воскресе" започатковано бенкет, який дуже гарно і вміло підготовили пані під проводом дочки п. Юречкова. На залі були також представники деяких відділів УНС в Торонті, як і інших організацій. Першим, що започаткував промови, був власне п. Юречків, який відчитав не тільки гарний привіт - радість з так рідкого і радісного свята, але також і хроніку відділу від його перших років. Немов на фільмовій ленті пересувались дати, особи і обставини, в яких народжувався Батько - Союз в Канаді. Із щирими ґратуляціями так для праці відділу як і УНС — взагалі, виступив Всесв. о. прелат В. Філевич — канцлер Торонтонської Єпархії, вказуючи ролю братських організацій в минулому і сучасному. Підніс він також заслуги п. Юречкова, не тільки як союзовця, але і громадянина. Із палким словом привіту виступив Голова Округи п. В. Дідюк, а опісля дир. канадійської канцелярії п. Б. Зорич, який відзначив працю і змагання УНС, його ріст й значення не тільки для нашої громади, але й цілої суспільности. Кінцевим словом - подякою закінчив програму п. Ситник, а головний радний п. Зорич в імені Головної Екзекутиви вручив п. М. Юречкові почесну грамоту за довголітню і віддану працю для УНС. Грімким „Многая Літа" закінчено цю направду гарну імпрезу. Щирі привіти для відділу і п. Юречкова зложили: пані С. Куца, секретарка відділу 440, п. Остап'як, секретар відділу 478, І. Мельник, секретар відділу 418, В. Шаран, секретар відділу 407, та багато приятелів й знайомих. По закінченні бенкету продовжалась товариська розмова, а охочі до танцю забавлялись гарно й весело. На марґінесі відсвяткування 50-річчя першого відділу УНС в Канаді, треба підкреслити, що „арґументи" наших деяких „опонентів", що, мовляв, УНС в Канаді, це бизнес, або „нова" організація, не мають підстави. П'ятдесятиріччя УНС, сімдесяти п'ятиріччя українського поселення, і сторіччя самої Канади, стало приводом до всеканадійських святкувань УНС, в цьому році під осінь. Торонтонська Округа приступила вже до підготовчих праць в тому напрямку, а першенство припало кому воно і належить, тобто першому відділу в Канаді ч. 49. Відділові, його довголітньому секретареві і всім членам, із цієї нагоди бажаємо ще кращого успіху і росту, а золотий ювілей хай активізує всіх, щоб відділ міг дійсно бути „першим" під кожним оглядом.

Присутній

Деякі учасники Загальних Зборів Обласного Комітету Відділів УНСоюзу Західньої Канади, які відбулися у Вінніпеґу 10-го жовтня 1965 р. з нагоди **VIII** *Конґресу Українців Канади. Сидять зліва: д-р С. Суховерський (Відд. 497) — містоголова Обласного Комітету УНС, І. Геврик (Відд. 445) — голова Обл. Комітету, д-р Я. Падох — гол. секретар УНС, М. Плав'юк — предсідник* **VIII** *Конґресу Українців Канади, Б. Зорич — директор Канадійської Канцелярії УНС, В. Гірняк — обл. організатор УНС, М. Коваль (Відд. 445). У другому ряді стоять зліва: Ю. Гвоздулич (Відд. 445) — секретар Обл. Комітету, С. Костищин (Відд. 445), д-р С. Дершко (Відд. 444), Мґр. Е. Мастикаш (Відд. 432), Н.Н., д-р Гладишевський (Відд. 500), О. Касюхнич (Відд. 498), С. Сивак (Відд. 445). Стоять у третьому ряді: В. Демкович (В. 445), інж. М. Селешко (В. 432), П. Данилюк (Відд. 445).*

Організаційні відвідини Союзового Велланду

Дня 22 квітня ц. р. директор канадійської канцелярії і головний радний Б. Зорич, в товаристві обласного організатора і голови округи В. Дідюка, відвідали в організаційних справах, відділ УНС ч. 461 у Велланді, онтерійської провінції. Зустрівшись з управою відділу, а опісля з управою Осередку СУМ, вони оглянули площу і дім, що його будує для цілої української громади Осередок СУМ у Велланді. Пізніше у залі православної церкви відбулась ширша зустріч із громадянством, членами та відділу УНС, як і членами Осередку СУМ. Сходинами проводили на зміну голова відділу УНС Грох, і голова Осередку СУМ д-р Р. Осадчук. Секретарював М. Щпурко.

Ціль приїзду представників УНС, обміна думками, обговорення та заохота до посиленої організаційної праці відділу ще перед конвенцією, а пізніше і справа позики на докінчення, направду гарного і великого Українського Дому, що її мав би уділити УНС у поважній сумі.

УНС завжди і всюди йшов назустріч бажанням з допомогою нашій спільноті в різних й многогранних аспектах нашого життя - буття так в Америці, як і Канаді. Вже багато нових і величних церков - святинь, наших, шкіл, народних домів, побудовано з його допомогою. Річ зрозуміла, що і далі в міру можливости буде це робити, коли із другого боку наше громадянство зрозуміє і оцінить належно його змагання. Збільшення рядів нашого членства може дати нам кольосальну можливість розбудови нашого стану посідання під кожним оглядом. Не тільки матеріяльні, але й духові цінності в кожному аспекті будуть поширюватись так на славу Бога, як і добро нашого народу. УНС — це найстарший і найбільший під сучасну пору наш фінансовий гігант в цілому світі. Це мозольна праця рук наших піонерів, це наше національне спільне всеукраїнське добро... Такі і їм подібні думки були порушені у виступах обох представників, за що присутні щиро їм дякували, а потім у своїх запитах, виступах і думках їх доповнювали. Так д-р Р. Осадчук, як і п.п. і пані Грох, Щпурко, Бріль, Павлишин, Бріль, Криворучка і багато інших висловили свої думки та, спільно їх обміркувавши, прийшли до одного рішення: повести активну акцію за придбання нових членів до УНС, акцію, що має початись з місця під проводом обласного організатора. Зустріч була направду дуже гарна, приємна, а при тім корисна, та проходила в радісній і щирій атмосфері. Із виступів було явно показано, що Велландська громада хоч чисельно невелика, зате духом сильна. Віримо, що спільними силами у єдності й згоді, вона дібʼється великих і гарних успіхів у своїй праці. Під кінець наради директор канадійської канцелярії Б. Зорич вручив д-рові Р. Осадчукові порученого листа Головної Екзекутиви УНС, як згоду на уділення позики, на докінчення великого діла. Дім, в якому будуть виховуватись і сталити свої характери, наша зміна, наші рідні діти, заслуговує на повну піддержку цілого суспільства. Із щирою подякою і з дружнім стисканням рук, вже пізно розходились учасники зустрічі домів, з надією, що вкоротці стрінемось на великім святі Велладської громади — відкриттю і посвяченні Дому. Щасти Боже!

Присутній

Прощання з секретарем

Цими днями до Головної Канцелярії прийшов лист від п. Матвія Політила, дотеперішнього секретаря 192 Відділу УНСоюзу в Герківмері, Нюйоркського стейту. Шановний секретар, який цього березня покінчив рівно 30 років своєї вірної служби УНСоюзові, не зважаючи на свій вік і не дуже добре здоров'я, пише до Головної Канцелярії:

„Маю честь повідомити Вас, що я, секретар 192 Відділу, перестаю ним бути в дні 1 квітня ц. р. і складаю мій уряд на руки молодшого від мене Ярослава Сенишина, мого дотеперішнього заступника. Прошу вибачити, коли в минулому в дечому помилився. Якраз у цьому місяці марці минає 30 років, як я був обраний секретарем нашого відділу і за той час я виконував мою працю так, як було треба і як я її розумів. Може не все я розумів її як слід, але все я хотів добра для УНСоюзу. Дякую за Ваше добре відношення до мене, а особливо дякую п. Романові Слободянові, який зі мною співпрацював повних 30 років. Дякую також тим усім, хто працює в Головній Канцелярії УНСоюзу, а зокрема в секретарськім департаменті за те, що співпрацювали зі мною по - приятельськи, а зокрема з терпеливістю переглядали мої місячні звіти, в яких деколи були помилки. Здоровлю Вас і остаюсь з пошаною до Вас. М. Політило"...

Є звичаєм секретарського відділу УНСоюзу потверджувати відібрання кожного листа, посилаючи до того, хто його написав, листа з подякою. Нехай буде вільно секретарському відділові в цім випадку подякувати 30-літньому секретареві 192 Відділу не у приватному листі, але цією публічною заміткою. Не маємо відповідних слів, щоб подякувати п. Політилові за його великий 30-літній труд і за його постійну вірну службу для УНСоюзу й для цілої української громади в ЗДА.

ЯП

З діяльности Братства св. о. Миколая, Відділ 293 (Бруклин Савт)

Заводиться у нас звичай писати в „Трибуні" про діяльність відділів перед Конвенцією, і це добре, бо такі дописи дають огляд праці відділів і можність делеґатам зорієнтуватись, що котрий відділ робив, чи зріс в членстві, і чим цікавилося його членство. Наш відділ, 393, від самих початків був членом УКК через довгі роки був членом ЗУАДКу, членом комітету відділів УНС, в якому все брав активну участь, і є членом Комітету Товариств в нашій громаді.

В час переселення з ініціятиви нашого відділу створено в нашій громаді відділ ЗУАДК-у, який збирав гроші і одяг для наших людей на скитальщині. Крім того члени нашого відділу ходили до порту до кораблів, даючи поміч нашим людям, що приїздили з Европи. Секретарка нашого відділу М. Демидчук очолювала переселенчий комітет в Ню Йорку.

Рік річно відділ займається збіркою на наших інвалідів в Европі. Минулими роками при відділі існував аматорський кружок, який давав час від часу вистави, з чого дохід ішов на народні цілі. Минулого року ми влаштували показ писання писанок, на який прибуло багато тут родженої молоді, для якої пояснення в англійській мові дала п-і Леся Різник,. Цього року запляновано на осінь Андріївські Вечорниці.

На будову пам'ятника Т. Шевченка Відділ жертвував 50 дол. а на посвячення зорганізував власний автобус до Вашинґтону. На фонд Катедри Українознавства відділ жертвував 25 дол.. Крім того даємо на церковні цілі. На Семінар в Стемфорді дали жертву в сумі 25 дол. Кожного року наш відділ жертвує на Службу Божу за членів. Цього року після Служби Божої членки відділу приготовили снідання, запросивши всіх парохіян на це снідання. А тому, що це припало в неділю, то майже всі парохіяне загостили до нас.

Щодо членства відділ зростав за останні чотири роки по 20 до 30 членів річно. Голова Контрольної Комісії відділу, Марія Душник і секретарка Марія Демидчук в останніх роках здобули відзнаки УНС за їх придбання членів. Вже другий раз наш відділ посилає на Конвенцію двох делеґатів.

Члени 293 відділу бажають Конвенції успішних і плідних нарад.

Іван Ткачук, голова **Марія Демидчук** секр. і гол. радна, **Марія Душник** і **Андрій Данильчук** — делеґати.

Із щирим жалем, згадуючи Великого Громадянина і Доброго Приятеля нашої родини

СЛ. П. МАРШАЛКА

ВАСИЛЯ МУДРОГО

як світлу пам'ять про Нього, складають 30.00 долярів на НТШ

Ольга ЦЕЛЕВИЧЕВА
Христя і Юрій КУШНІРІ

Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗДА

ІСТОРИЧНО-ФІЛОСОФІЧНА СЕКЦІЯ

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

відбудеться в суботу, 14-го травня 1966 р. о год. 6-ій веч., в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вул. в Ню Йорку.

ПРОГРАМА:

1. Відкриття.
2. Д-р Ф. Мелешко: доповідь на тему „Календарні системи та проєкти нового вічного календаря".

Вхід вільний! Дирекція Історично-Філософічної Секції НТШ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

Наукове Засідання

Книгознавчої секції ім. Володимира Дорошенка
Доповідь **проф. Богдана ЗАГАЙКЕВИЧА: „10-річчя української видавничої діяльности в Польщі** (з виставкою видань за 1956-1966 рр.)"

Засідання відбудеться в суботу, 14-го травня 1966 року, о год. 6:30 веч. в будинку Академії: 206 Вест 100-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

Головна Управа Українського Лікарського Товариства Північної Америки та Управа Відділу УЛТПА, Іллиной

ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО

ШОСТИЙ НАУКОВИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ ЗДА і КАНАДИ

відбудеться в днях 28 і 29 травня 1966 року

в готелі

Pick Congress, Michigan Ave. у Шикаґо, Ілл.

ПРОГРАМА

СУБОТА, ДНЯ 28-го ТРАВНЯ 1966

12:00 дня	РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ З'ЇЗДУ
2:00	ВІДКРИТТЯ З'ЇЗДУ
3:30 — 5:30	ПЛЕНАРНА НАУКОВА СЕСІЯ. У програмі Симпозіюм на тему — „Сучасне лікування вінцевих (коронарних) хворіб серця".
5:30 — 6:30	ПЕРЕРВА
6:30 — 8:00	ДІЛОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
9:00	ГОСТИННІ ПРИЙОМИ ДЛЯ УЧАСНИКІВ З'ЇЗДУ в резиденціях шикаґівських лікарів.

НЕДІЛЯ, ДНЯ 29-го ТРАВНЯ 1966

11:00 — 12:30	ПЕРЕДПОЛУДНЕВА НАУКОВА СЕСІЯ (у двох Секціях)
12:30	СПІЛЬНИЙ ОБІД
2:00 — 5:00	ПОПОЛУДНЕВА НАУКОВА СЕСІЯ (у двох Секціях)
5:00 — 6:00	СПІЛЬНЕ ЗАСІДАННЯ ОБОХ СЕКЦІЙ із заключним словом предсідників Наукових Секцій
7:30 — 8:30	КОКТЕЙЛ
8:30 — 10:30	БЕНКЕТ
10:30	БАЛЬ

До численної участи у З'їзді всіх українських лікарів, лікарів-дентистів і фармацевтів та всіх зацікавлених українських Громадян запрошують:

ГОЛОВНА УПРАВА УЛТПА
Д-р Богдан ОЛЕСНИЦЬКИЙ
Голова

УПРАВА УЛТПА, Відділ ІЛЛИНОЙ
Д-р Василь ТРУХЛИЙ
Голова

Участь у З'їзді проситься зголошувати на адресу:
Paul Pundy M. D., Union Station, Room 248, 516 W. Jackson Blvd., Chicago, Illinois 60606

Евратом хоче закупити в ЗДА 1.000 кг плютонію для мирових атомових цілей

Відень. — Европейська Спільнота Атомової Енергії, відома під скороченою назвою Евратом, яка охоплює 6 західньо - европейських держав (Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ) звернулася до ЗДА з пропозицією продати їй 1.000 кілограмів плютонію, потрібного для продукування атомової енерґії для мирних цілей. Плютоній вживається головним чином для продукування атомової зброї. Ціна одного ґрама плютонію в ЗДА є тепер дол 43, ото ж ця трансакція коштувала б Евратомові 43 мільйони долярів. Американська державна Комісія атомової енерґії ставиться до цієї пропозиції у принципі прихильно, дармащо переведення цієї трансакції вимагає з'ясування багатьох подробиць. Американські газети звертають увагу на морально-політичну важливість цієї пропозиції Евратому, а саме, що співпраця Европи й Америки щодо користування атомовою енерґією для мирових цілей продовжується — без уваги на поважну кризу, яка настала в Атлантійському Союзі (НАТО) внаслідок антиамериканської політики французького президента де Голля.

Заклик до Делеґатів на 26 Конвенцію УНСоюзу

Повідомляємо Делеґатів на 26 Конвенцію УНСоюзу в Шикаґо, що аплікації нових членів, які будуть переслані до часу Конвенції до Головної Канцелярії чи віддані на самій Конвенції до рук головного секретаря чи урядовців Головної Канцелярії, будуть зараховані до здобутків конвенційної кампанії. Аплікації, придбані до дня 10 травня ц. р. повинні бути переслані до Головної Канцелярії, а здобуті пізніше слід забрати зі собою на Конвенцію.

Першого дня Конвенції вечором, плянується святочне вручення почесних конвенційних відзнак за виконання конвенційного обов'язку делеґатів, а саме зорганізування 10 або більше членів у цім році до часу Конвенції.

Всі делеґати повинні доложити всіх своїх сил для того, щоб прибути на Конвенцію, виконавши свій делеґатський обов'язок й там за це одержати конвенційну відзнаку.

Делеґати! Тямте, що метою конвенційної кампанії є збагатити УНСоюз на нових дві тисячі членів. Допоможіть і Ви в цьому й не остальтеся позаду других!

До побачення на Конвенції
в почутті добре виконаного обов'язку!

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

ЖИДИ ПРО УКРАЇНСЬКОГО СВЯЩЕНИКА

Торонто. — „Гомін України" з 30 квітня повідомляє, що польський журналіст Зигмунт Новіцкі зреферував на сторінках торонтонського польсько г о тижневика „Глос Польскі" книжку п. н. „Допомога жидам у Польщі 1939-1945", яка появилася у Варшаві. Авторами цієї книжки є Тетяна Беренштайн і Адам Рутковскі. Між численними прізвищами Зигмунд Новіцкі згадав, що в книжці жидівських авторів на одному з перших місць поставлене прізвище українського священ и к а Ізвольського, який допомагав жидам у роках другої світової війни.

Золотий Ювілей заслужених громадян

В суботу, дня 12 лютого 1966 р. несподівано з'їхалися до Павла і Ксені Ващук в Дітройті ближча й дальша рідня, приятелі й знайомі, щоб спільно відсвяткувати 50-річчя їхнього подружнього життя. З рідні на цей золотий ювілей прибули: сини Іван з дружиною з Дітройту і Володимир з Фінікcу (Арізона), брат Боярчук, Впр. о. декан Ярослав Чиж, парох в Кітченер, Онт., Володимир і Олександер Чинкі, Махібради, Вовки, Іван і Арідна Ващуки. Москалюки та Іванські. З приятелів і знайомих прибули: Анна Левкут, Кізли, Федики, Вергуни, Завадські, Балугни та Солінська.

Гості в милому настрої засіли до столів з добірною стравою, приготованою Евою Ващук, дружиною старшого сина Івана. Опісля о. декан Чиж провів молитву, привітав теплими словами Ювілятів, приявних гостей та попрохав Івана Ващука бути тостмайстром цього святочного бенкету. Тостмайстер прохав до слова поодиноких гостей, які складали Ювілятам щирі побажання дальшого щастя та діямантового ювілею, подаючи важливі картини з їхнього життя. Вкінці забрав слово Іван Ващук та перейшов вкороткі життьовий шлях Ювілятів: Павло Ващук народився дня 13 липня 1893 р. в селі Зубків, Сокальського повіту. В 1912 р. прибув до Вінніпегу, а в 1915 р. залишив Канаду і переїхав до Дітройту. Тут в дні 12 лютого 1916 р. одружився з Ксенею Боярчук, яка народилася в Пересилі, пов. Сокаль, та вже в 1912 р. залишила рідне село і їхала до Дітройту. З початку Павло Ващук працював в автомобільній компанії Форда, а з часом, при допомозі своєї дружини, набув власну споживчу крамницю, яку в короткому часі розвинув до великого підприємства. В Дітройті Ювіляти були активними членами української спільноти. Від 1925 р. стали членами Українського Народного Союзу. В громадському житті належали довгі літа до місцевих аматорських кружків та в різних ролях виступали на сценах, обоє були активними членами парохії св. Івана Хрестителя на заході м. Дітройту, а зараз являються такими ж членами парохії Н.З.П.Д.М. на східній стороні Дітройту, а саме в м. Гемтремку. Ювіляти є членами основниками Українського Народного Дому в Дітройті та обоє належать до Організації Визволення України. Крім цього Павло Ващук через довгі літа був активним членом Т-ва „Січ" ім. П. Полуботка та через кілька літ був рекордовим секретарем 292 Відділу УНСоюзу. Ксеня Ващук ще до сьогодні є активною членкинею „Золотого Хреста" та „Союзу Українок". Ювіляти це щирі українці, всеціло віддані своєму народові і церкві, і вони ніколи не жаліли ні часу, ні грошей у праці для української спільноти і церкви. За це здобули собі признання і пошану української громади.

Ювіляти мають двох синів, одну дочку та 18 внуків. Син Іван з дружиною живе в Дітройті, син Володимир з дружиною живе у Феніксі, Арізона, а дочка Олена з чоловіком інж. Василем Остапенком у Бостоні.

При кінці святочного бенкету тостмайстер Іван Ващук побажав Ювілятам від рідні і від своєї родини Многих Літ і попросив їх до слова. У зворушливих словах Ювіляти подякували спершу о. деканові Чижові за Службу Божу, відправлену ним в їхнім намірені, а опісля родині, приятелям і знайомим, за участь в прийнятті і за труди при влаштуванні їм такої милої несподіванки — 50-річчя їхнього подружжя. Врешті побажали всім приявним Многих Літ. При співі „Многая Літа" та серед милого родинного настрою пройшов день 12 лютого 1966 року.

Іван Ващук

Бл. п. Клементина з Романишиних Зобків

Дня 20 квітня цього року відійшла від нас на вічний спочинок заслужена членкиня Товариства „Запорожська Січ" 283-го Відділу УНСоюзу в Оборні, Н. Й. Клементина Зобків, проживши 71 рік.

Походила вона з Рудок коло Львова. До Америки прибула молодою 17-літньою дівчиною. Працювала тяжко не раз в голоді та холоді, та все ж таки вона знаходила час на участь в освітньо-культурному житті, яке щойно почало розвиватись в місті Оборн.

Вийшовши заміж вона допомагала своєму чоловікові бл. п. Леоніді Зубкову організувати Товариство „Запорожська Січ" та наш 283 Відділ. Не було це справою легкою, бо Товариство основувала горсточка свідомих одиниць, які мусіли зводити боротьбу з різною кацапщиною та польськими шовіністами, які переслідували свідоміших людей та творили їм різні перешкоди, а то й не раз побивали їх. Бл. п. Клементина ніколи не пропустила жодних сходин, які не раз відбувались в поблизькому парку. Таке становище тривало від 1907 р. до 1910 доки Товариство не дістало чартеру від УНС та не оформилось як легальна організація.

Бл. п. Клементина Зобків взялася до організування жіноцтва, влаштовуючи українські пікніки та різні імпрези, щоб здобути гроші на приміщення для своєї організації. Маючи дрібних дітей, вона і тоді не опускала рук і не занедбала праці в Товаристві. Крім цього вона була активною членкинею в Сестрицтві Пресвятого Серця Ісусового. Не було жодної імпрези чи пікніку чи навіть сходин, щоб бл. п. Клементина не брала в них участи. В 1934 році подовіла, залишаючись з 9-ма дітьми. Покійна не нарікала а зносила терпеливо життєві хресті. Вона і надалі не відмовлялась від праці в Товаристві і хоч була матеріяльно бідна, але ніколи не жаліла щедрих пожертв на українські народні чи родійні цілі. Ніхто не пам'ятає щоб покійна відмовила комусь помочі чи поради. Своїх 6 синів та 3 дочки виховала на добрих та прихильних громадян, активних в українському житті.

В середу 20 квітня 1966 року перестало битись серце одної з передових піонерок та організаторів українського життя в місті Оборн. Похорони відбулися 23 квітня 1966 р. з похоронного заведення Гр. Ковальчика на цвинтар св. Йосифа в Флемінгу. Покійна залишила в глибокому смутку 6 синів 3 доньки, 11 внуків та 2 правнуків, як також членів Сестрицтва Пресв. Серця Ісусового та членів 283-го Відділу УНС, сусідів та знайомих тут в Америці і на рідних Українських Землях.

В пам'ять Покійної жертвували Родина та Друзі понад 100 Служб Божих. Нехай Вільна Американська Земля буде їй пером.

Павло Пирoганич,
секретар 283-го Відділу УНС в Оборн. Н. Й.

МОСКАЛЬ НЕХТУЄ УКРАЇНСЬКУ КНИЖКУ

Книгарня ч. 34 в Одесі. Зайшов юнак і спитав щонебудь із творів Джека Лондона. Завідувач Сергій Б'єлозоров відповів, що з творів цього письменника нічого немає. Коли відвідувач пішов, кореспондент „Літературної України" Михайло Сак, який був у книгарні, побачив на одній з полиць роман „Мартін Іден".

— Чому ж ви не запропонували цю книжку покупцеві? — звернувся він до завідувача Сергія Б'єлозорова.

— А ви певні, що він хотів мати Джека Лондона українською мовою? — замість відповіді запитав він.

— Він нічого не сказав про мову.

Це обурило навіть кореспондента, і він пише: „Що це? Самовпевненість чи просто небажання працювати з українською книгою?" (З „Літературної України" 19 квітня).

Михайло Юрків, великий добродій та громадський діяч, помер в Рочестері, Н. Й.

Рочестерська громада 28-го лютого ц.р. попрощала свого улюбленого добродія та невтомного працівника, бл. п Михайла Юркова. Покійний залишив за собою громадське поле густо позначене ділами своєї невсипущої праці. Все своє життя він не жалував свого часу, бо використовував його вповні для громади. А діяльність його занять був надзвичайно широкий.

Після приїзду до Америки ще молодим юнаком перед першою світовою війною, він записується до Істман Скул оф Мюзик, де поглиблює своє знання музики. Незабаром Михайло Юрків став піонером зорганізованого українського життя в Рочестер. Засновує першу українську музичну школу, де він сам вчить дітей грати на скрипці, клярнеті, саксофоні й цимбалах. Організує першу школу українознавства при Товаристві Вільних Козаків, де сам і вчить. Творить мішаний хор і стає його першим диригентом і незабаром робить турне по Америці. З огляду на перетяження, М. Юрків передає керму хору новому диригентові, п. Сорочинському, якого рекомендував йому добрий приятель, славетний Олександер Кошиць. Однак сам і надалі залишається членом хору і співає між тенорами. Незабаром допомагає в зорганізуванні першої оркестри в Рочестері. А потім творить свою власну оркестру танцювальної музики п. наз. „Юрків-Оркестра", якої провідником і аранжером лишається аж до смерти.

Останніх десять років Покійний був членом мужеського хору „Сурма" під дир. Матковського. Бл. п. М. Юрків не приділяв себе до жадної політичної організації, бо не терпів партійництва. Однак він завжди помагав добрим задумам і цілям. Належав він до Українсько-Американського Клюбу і до Українського Народного Союзу, Відділ 316.

Побіч своєї працьовитости й активности в громадському житті, визначався бл. п. Михайло Юрків по великим почуттям добродійности. Помагав усім кого знав і він знав як і коли помогти. З приїздом нової еміграції, Покійний сповняв функцію модерного Св. Миколая. Нераз він з'являвся серед ночі на стації, щоб перевезти новоприбулих українців, з яких сам багато спроваджував. Шукав їм праці, відповідних помешкань, помагав умебльоватися, давав рідні поради і опікувався людьми, поки вони самі міцно закорінились на новій землі.

Любили свого добродія всі рочестерці. А найбільше любили його діти. Діти займали головне місце в серці „Вуйка Майка". У вільний час „Вуйко Майк" відвідував родини з дітьми. Направляв їм забавки, ровери. Захоплював їх своїми рисунками карикатур, співом чи гранням на якомусь інструменті. При тому „Вуйко Майк" не забував за солодощі, цікаві значки, приладдя до будови чи великі аркуші паперу до рисування. „Вуйком" він був багатьом рочестерським дітям і багато з них завдячують йому свою кар'єру в музиці чи мистецтві.

Цього літа рочестерська громада приготовлялась відсвяткувати 50-ліття його подружжя та громадської праці. Ніхто не сподівався такої скорої смерти, бо бл. п. Михайло Юрків був людиною сильного здоров'я. Та після операції жовчевого мішочка закралась інфекція і вбила людину, яка була повна сили, життєвої радости та охоти до праці.

Бл. п Михайло Юрків осиротив дружину Марію, дві замужні доньки — Анну і Катерину. Старша донька здобула високу освіту в Істман Скул оф Мюзик і учителювала зі своїм мужем на Флориді. Вони мають троє дітей. Молодша — закінчила в Рочестері Інститут Технології. В глибокому смутку залишив Покійний також велике число своїх рідних та приятелів в Америці і Канаді.

Безмірна доброта та християнська любов ближнього нашого покійного Друга житимуть в нашій пам'яті. Образ його працьовитої, завжди усміхненої постаті ніколи не затреться в наших серцях. Вічна Йому Пам'ять!

Х. Б.

Ню Йорк, Н. Й.
Діти пишуть писанки

Коли наближається святочний Великодній час, частіше переносимося думками в наше минуле, до рідної хати в Україні до всього, що зв'язане з приготуванням до свят.

Дуже часто важко сказати, як це сталося, що так ясно відтворились в пам'яті моменти дитинства.

Мабуть ці переживання були дуже сильні, сонішні й радісні, і тому й залишились у душі на все життя.

Відложили ми їх як найкращу, дорогоцінну знимку в альбом нашої душі і часом хочеться витягнути її і пригадати її.

В такому настрою і з такими думками рішив 64-ий Відділ СУА в Ню Йорку дати нашим діточкам пережити подібне.

Сидять наші діти з похиленими голівками з розпаленими рожевими личками, що розігрілися від золотого проміннячка свічки і пишуть — писанки.

В кімнаті тихо — тихо... Що заворожило тих діток, що в кожний інший час заповнили б ущерть цю кімнату своїм сміхом і щебетом?

Віле ясечко — символ вічного життя, та усі ті зірки, хрестики та сонечка заставили діток наших мовчати. Кожне старається написати свою першу писанку якнайкраще.

Ох, як хочеться зробити її краще як направо чи хлопчик зліва, а писальце не дуже слухняне, лінія не така то проста вийшла, як хотілося, то слізка з теплого пахучого воску впала там, де не місце їй. Треба трохи більше вправи.

Важне, що знаємо, як виводити ці чуда на білих ясчиках, важне, що була така добра — терпелива пані Захарченко, і все так ясно розказала, показала.

От і тому кожне з наших діток огортає обережно у м'який папірчик свою першу, найкращу українську писаночку, щоб гордо показати її в хаті своїй Мамі.

І не знають наші малі любі діточки, що в той час у їхні душі записалась ясна великодня знимка.

Виховна референтка 64-го Відділу СУА в Ню Йорку
Ірина Волосенко

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 13-го ТРАВНЯ 1966 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запорізька Січ, 371 Відд. о год. 8-ій веч. в Січовій залі. Проситься членів прибути і вирівняти свої залеглі вкладки. — Ю. Варанюк, секр.

СУБОТА, 14-го ТРАВНЯ 1966 р.

ШИКАГО, Ілл. Збори Відділу 220 св.-ап. Петра і Павла о год. 7:30 веч. в Союзовому Домі. Проситься всіх бордників вирівняти свої залеглості. — П. Гут, предс., І. Мелінишин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 93 Іст 7-ма вул. Проситься членство прибути і вирівняти свої вкладки. — І. Малець, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори 219 Відд. о год. 7-8 веч. при 675 So. 19th St. Проситься членство прибути. — Мерія І. Юров, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва „Українська Січ" — 182 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Говп Авє., Пасейк, Н. Дж. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Т-ва „Мир" — 324 Відд. о год. 7-ій веч. Просимо прибути і вирівняти членські вкладки до УНСоюзу. — І. Струк, секр.

НЕДІЛЯ, 15-го ТРАВНЯ 1966 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 83 Відд. від 12-1 год. по пол. в залі Укр. Горож. Клюбу, 847 Н. Франклін вул. Проситься ласкаво всіх членів прибути на час і вплатити належні вкладки. — Р. Карбівник, предс., С. Гавриш, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. Місячні збори Б-ва св. о. Николая — 175 Відд. о год. 1-ій по пол. в приміщенні УНДому при вул. Мартін. Проситься прибути та вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

ДІТРОЙТ, Миш. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. — В. Терлецький, гол., О. Рудницький, секр.

ТОЛІДО, Огайо. Місячні збори Б-ва св. о. Николая — 167 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі св. Михайла, 2824 Лагрондж вул. Проситься чл. прибути на збори. — Управа.

Великодня імпреза в Кентон, Огайо

Великодний час — це добра нагода нав'язати контакт з чужинцями, запізнавати їх з нашим мистецтвом і культурою, популяризувати наші ім'я. Тому й цього року 3-го квітня 87 Відділ СУА улаштував „Великодній Базар", получений із гарною виставкою українсьої вишивки, різьби, й кераміки та з показом писання писанок.

Імпреза, добре розреклямована в місцевій американській пресі й радіо, притягнула численних відвідувачів, багато із них, це „старі знайомі" з торогічної імпрези. З успіхом перейшла продаж писанок, дрібних вишивок та дечого з кераміки. Атракцією було для чужинців Великодне печиво, наші бабки, паски, торти й тістечка розкуплено ще надовго до кінця.

Мило вражав „Великодній кошик", прибраний барвінком. Рум'яна пас к а, кільце ковбаси, запашна шинка, крашанки - писанки, сир-масло та традиційний хрін, все це так манило, що кожний мупував льос з надією на виграну. Долю переріщила маленька Маруся в користь одної з присутніх. Вся імпреза перейшла з гарним успіхом, завдяки жертвенній праці наших членок Відділу СУА, але і численних його симпатиків. І всі вони не жаліли трудів, тим більше, що чистий дохід (150.01 дол.) був призначений на актуальну ціль Українського Університету в Римі.

Н. Н.

ТАРЗАН, Ч. 5618. Король Юрен!

— Вибачте, пане, — оправдувався вояк, — але я мушу цих двох чужинців завести до короля ...

— Мусите? — швидко сказав Кюрен. — Я вимагаю цього ... і то якнайшвидше!

І так групу завели до тронної кімнати, де сидів глузливий монарх із холодними очима — король Юренго — Юрен!